IUCN National Committee of The Netherlands

JAARVERSLAG 2019

JAARVI

> Voorwoord

> 2019 in cijfers

> Met onze leden

> Natuurbeheer

> Klimaat, water & voedsel

> Rechtvaardigheid

> Groene economie

> Over ons

Deel dit jaarverslag

Colofon

2019 IN CIJFERS

Deel deze pagina op social media

Impact

120 projecten gefinancierd voor

12,4 miljoen euro

Impact

87 partners

waarvan 37 in Afrika, 23 in Zuidoost-Azië en 21 in Latijns-Amerika

Impact

635.629
hectare natuur
onder beter beheer

Impact

174

ngo's **capaciteit versterkt** binnen de **Strategische Partnerschappen**

Impact

310

beleidsmaatregelen gerealiseerd om natuur te beschermen

Financiën

17
miljoen aan **inkomsten**

Financiën

16,7
miljoen aan **bestedingen**

- **6,3%** aan fondsenwerving en beheer- en administratiekosten
- **93,7%** aan doelstellingen

Financiën

Download de **Jaarrekening 2019**

Organisatie

IUCN NL is het Nationaal Comité van IUCN in Nederland, gevormd door de

37

NEDERLANDSE LIDORGANISATIES

6 leden

telt het bestuur van de stichting IUCN NL

- **Johan van de Gronden,** *voorzitter*
- **Theo Verstrael,** *secretaris*
- **Siobhan Tipping,** *penningmeester (tot 3 juli)*
- **Daan van Cann,** *penningmeester (vanaf 1 april)*
- **Merel Soons,** *bestuurslid*
- **Franc van den Berg,** *bestuurslid*
- **Luc Bas,** *waarnemer*

Management-team

- **Coenraad Krijger,** *directeur*
- **Cas Besselink**
- **Hans van Zijl**
- **Ron Lamain** *(tot 1 oktober)*
- **Liliana Jauregui** *(vanaf 1 november)*

Medewerkers

- **43,37** fte gemiddelde personeelssterkte
- **4** medewerkers hebben de organisatie verlaten
- **4** nieuwe medewerkers
- **4** stagiairs
- **1** vrijwilliger

Professionalisering

Strategische koers 2020-2024 vastgesteld

Nieuw bestuursmodel: scheiding bestuur en toezicht m.i.v. 2020

Gendersensitiviteit versterkt

Integriteitsmedewerker benoemd

Contentmarketingstrategie in praktijk gebracht

Ziekteverzuimpercentage gehalveerd

Werk aan de winkel
Uit evaluaties bleek dat we meer moeten doen om werkgerelateerde KANS (klachten aan arm, nek en schouder) te voorkomen. In 2020 investeert IUCN NL daarom in verstelbare bureaus.

Gehonoreerde projecten

In 2019 wisten wij succesvol inkomsten te werven voor de volgende projecten:

6 miljoen euro om samen met de Forgotten Parks Foundation het beheer van de Nationale Parken Upemba en Kundelungu in de Democratische Republiek Congo structureel te verbeteren

Rijksoverheid

7,9 miljoen euro om businesscases te ontwikkelen voor klimaatbestendige landschappen samen met WNF en Tropenbos International

Wij worden gesteund door

NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

2,4 miljoen euro om stroperij en illegale handel van jaguars te bestrijden samen met IFAW en Earth League International

Rijksoverheid

0,3 miljoen euro om maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, burgers en het bedrijfsleven te mobiliseren voor een ambitieuze Nederlandse inbreng voor het wereldwijde Biodiversiteitsverdrag

MET ONZE LEDEN

Als platform bevorderen we de kennisuitwisseling tussen onze leden en stemmen we af over gezamenlijke belangen. In 2019 organiseerden we de grootste Europese bijeenkomst op het gebied van natuur en drukten we gezamenlijk een groene stempel op de politieke agenda.

Platform voor Nederlandse leden

In 2019 telde IUCN 37 lidorganisaties in Nederland.

Donoren

Bekijk ze allemaal

Regional Conservation Forum

Van 1 tot 3 juli kwamen ruim 320 natuurbeschermers uit Europa en Centraal-Azië in Rotterdam bijeen. Zij bespraken het nieuwe IUCN-programma voor 2020-2024 en stelden gezamenlijk de regionale prioriteiten voor de komende jaren vast.

"De driedaagse bijeenkomst diende als opmaat voor het World Conservation Congress, de grootste wereldwijde bijeenkomst van natuurbeschermers die IUCN elke 4 jaar organiseert," vertelt Carl Königel van IUCN NL. "Met meer dan 320 deelnemers was het IUCN Regional Conservation Forum voor Europa en Centraal-Azië het grootste regionale forum van alle IUCN regio's. We zijn er trots op dat we dit evenement in Nederland mochten organiseren samen met het regionale IUCN-kantoor voor Europa en dat voor Oost-Europa en Centraal-Azië."

Relevant voor de hele wereld

De bijeenkomst opende met een toespraak van Grethel Aguilar, waarnemend directeur-generaal van IUCN, die opriep op tot constructieve discussies over het concept IUCN-programma. Ze benadrukte dat de rol van de IUCN-leden cruciaal is: "IUCN-leden bieden regionale perspectieven en zorgen er daardoor voor dat onze plannen relevant zijn voor de hele wereld."

De lidorganisaties kregen tijdens het evenement de gelegenheid hun werk te presenteren en er werd dieper ingegaan op specifieke issues in natuurbescherming. Op dag twee verzorgde Natuurmonumenten vier verschillende excursies, zodat de deelnemers konden kennismaken met de Nederlandse natuur.

Inclusief IUCN Programma

"Maar bovenal werden het concept IUCN Programma (2020-2024) en verschillende IUCN Moties besproken," zegt Carl. Over een aantal zaken waren alle deelnemers het snel eens: het komende IUCN-programma moet inclusief zijn en moet ervoor zorgen dat jonge generaties ook worden betrokken. Het moet nieuwe technologieën en innovaties toepassen en sterk de nadruk leggen op communicatie, onderwijs en gendergelijkheid.

Urgente acties

Tijdens een high-level paneldiscussie, gemodereerd door de IUCN European Regional Director Luc Bas, gingen de sprekers in op de regionale successen en potentiële valkuilen in natuurbescherming én identificeerde men welke acties het meest urgent zijn en welk beleid gewijzigd dient te worden.

Coenraad Krijger, directeur van IUCN NL, benadrukte in zijn slotwoord het gezamenlijke doel van de IUCN-leden: "als IUCN familie delen we allemaal hetzelfde doel - een groene, gezonde en mooie planeet voor iedereen en alle miljoenen levensvormen die deze wereld kent."

Het evenement werd financieel ondersteund door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Provincie Zuid-Holland.

Bekijk het rapport van de bijeenkomst

Kennisuitwisseling

Als platform bevorderen we de kennisuitwisseling tussen onze leden. In 2019 kwamen verschillende onderwerpen aan bod, van fondsenwerving bij Amerikaanse donoren tot klimaatbestendige natuurtypen. Samen met de IUCN Commissie rond Educatie en Communicatie onderzochten we met zo'n dertig deelnemers van 10 lidorganisaties hoe je mensen aanzet tot duurzamer gedrag.

Zo beweeg je mensen tot duurzamer gedrag

Hoe zet je mensen aan tot ander gedrag? Die vraag stond centraal tijdens een workshop gedragsverandering die we organiseerden voor onze lidorganisaties.

Om de wereld een betere plek te maken voor mens, dier en natuur is gedragsverandering van burgers of consumenten vaak onmisbaar. Maar hoe zorg je ervoor dat mensen hun honden aanlijnen in natuurgebieden, of hun tuin op zo'n manier inrichten dat dat gunstig is voor de bij?

Kleine stapjes
"Je moet het mensen zo makkelijk mogelijk maken," vertelt Peter Paul van Kempen van de IUCN Commissie rond Educatie en Communicatie, die de workshop leidde. "Mensen willen hun gedrag vaak wel veranderen, maar ze zitten vastgeroest in oude patronen." Kleine stapjes is daarom het devies.

De ongeveer dertig deelnemers van 10 natuur- en milieuorganisaties leerden ook dat ze vooral goed moeten luisteren naar wat mensen uit zichzelf al willen. "Door deze wensen te vertalen naar kleine, behapbare aanpassingen zullen de gedragspatronen van mensen structureel veranderen," zegt Peter Paul.

Handvatten voor eigen campagnes
De groep paste deze theorie toe op concrete voorbeelden uit de praktijk. Zo kwamen ze tot de conclusie dat je in een natuurgebied bijvoorbeeld bordjes kunt plaatsen die aangeven waar hondeneigenaren wél met hun honden losmogen lopen. En in plaats van mensen op te roepen hun hele tuin 'bij-vriendelijk' te maken, kun je een buurtinitiatief promoten waar alle buurtbewoners allemaal maar één tuintegel inwisselen voor een plant.

Met die kennis kunnen ze hun campagnes verbeteren om individuen in beweging te brengen en zo een groene, rechtvaardige wereld dichterbij te brengen.

Beleidsbeïnvloeding

Groen Europees verkiezingsdebat

Toekomstige Nederlandse Europarlementariërs willen een leidersrol van de Europese Unie bij mondiale natuurbescherming en -herstel. Dat verklaarden kandidaten van zeven partijen tijdens het Groene Europese Verkiezingsdebat dat we samen met Natuurmonumenten en het Wereld Natuur Fonds organiseerden.

Tachtig procent van onze natuur- en milieuwetgeving wordt gemaakt in Brussel. De Europese Unie speelt dus een cruciale rol als het gaat om onze natuur en ons landschap. Hoe schoon moet ons water zijn, hoe duurzaam moet de landbouw zijn, welke dieren en natuurgebieden hebben (extra) bescherming nodig? Voor al deze vragen heeft de Europese Unie regels opgesteld.

Belangrijke beslissingen
In de nieuwe zittingsperiode van het Europees Parlement nemen de volksvertegenwoordigers belangrijke beslissingen. Zo moeten ze nieuwe afspraken maken over het Europese landbouwbeleid. Kiezen ze voor een hoogproductieve landbouw die zich op de wereldmarkt richt en geen ruimte biedt voor planten en dieren? Of maken ze het mogelijk dat boeren zich gaan inzetten voor natuur en landschap op hun bedrijven?

Wat willen de Europarlementariërs?
Ook over de kwaliteit van ons oppervlaktewater, de jacht (op bijvoorbeeld weidevogels of wolven), de financiering van natuurherstelprojecten, het gebruik van bestrijdingsmiddelen en de verandering van het klimaat worden in Brussel de komende jaren belangrijke besluiten genomen.

Daarom organiseerden we in aanloop naar de verkiezingen voor het Europese Parlement een debat waarin zeven Nederlandse Europarlementariërs kleur bekenden over hun plannen rond landbouw, natuur, water en klimaat.

Kijk hier het debat terug:

Gezamenlijke aanbevelingen voor een groen beleidskader

Op 31 oktober debatteerde de Tweede Kamer over de hoofdlijnen van het nieuwe Beleidskader Versterking Maatschappelijk Middenveld, die minister Kaag voor de zomer publiceerde. Samen met lidorganisaties Tropenbos International, Wereld Natuur Fonds en Wetlands International hebben wij aanbevelingen gedaan, zodat er in het nieuwe beleidskader meer aandacht is voor biodiversiteit.

We benadrukten onder andere dat vitale ecosystemen en biodiversiteit het fundament zijn voor het behalen van de doelen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken omtrent ontwikkelingssamenwerking. De effecten van klimaatverandering vormen immers de grootste bedreiging voor het behalen van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen.

Onze aanbevelingen leidden tot een aantal specifieke Kamervragen over biodiversiteit en de ecologische voetafdruk van de Nederlandse economie. Mede daardoor is het ecologisch denken steviger verankerd in het definitieve beleidskader.

Benut stikstofcrisis als kans voor natuur

Samen met dertien natuur- en milieuorganisaties riepen we het kabinet op om de stikstofcrisis te benutten als een kans om de Nederlandse natuur te herstellen. Want daar hebben alle Nederlanders baat bij.

De oproep was een initiatief van IUCN-lidorganisaties Wereld Natuur Fonds, Landschappen NL, De Natuur-en Milieufederaties, De Vogelbescherming, Milieudefensie, Natuurmonumenten, Ravon, Floron, Soorten NL, Natuur & Milieu, De Vlinderstichting en IVN en van Greenpeace (geen lid van IUCN).

Meer weten over het lidmaatschap van IUCN en hoe wij vanuit de natuurbeweging beleid beïnvloeden?

Neem contact op met Carl Königel.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Carl achter

Verstuur

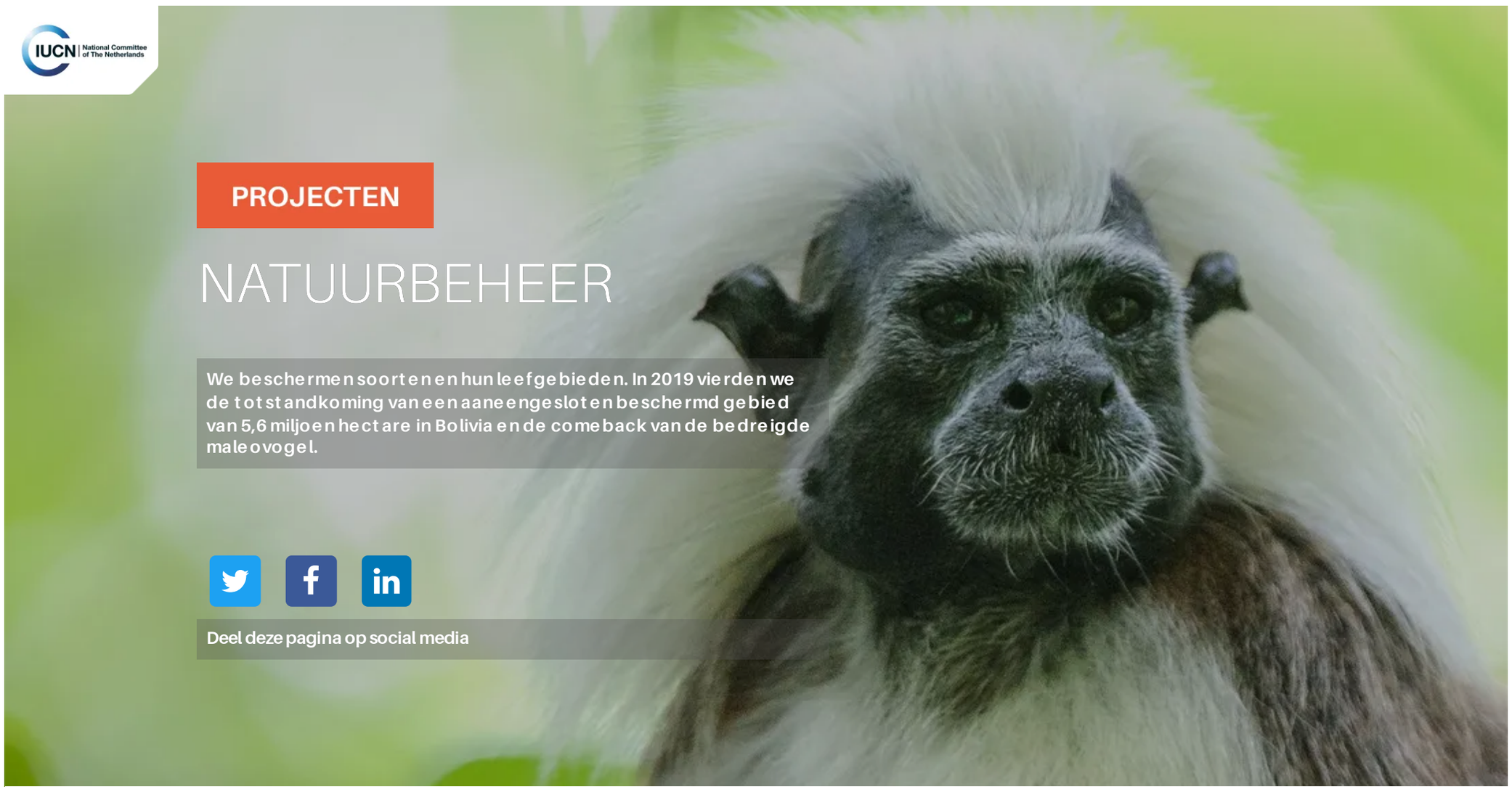

PROJECTEN

NATUURBEHEER

We beschermen soorten en hun leefgebieden. In 2019 vierden we de totstandkoming van een aaneengesloten beschermd gebied van 5,6 miljoen hectare in Bolivia en de comeback van de bedreigde maleovogel.

Deel deze pagina op social media

1,2 miljoen hectare uitgeroepen tot beschermd gebied in Bolivia

Een beschermd gebied van ruim 5 miljoen hectare? In Zuid-Amerika kregen we het voor elkaar. In 2019 riep de autonome inheemse gemeente Charagua in Bolivia een gebied van maar liefst 1,2 miljoen hectare uit tot beschermd gebied. Daardoor ontstond een aaneengesloten beschermd gebied van 5,6 miljoen hectare.

“Een primeur,” vertelt Sander van Andel, senior expert natuurbeheer bij IUCN NL. “Bolivia kent verschillende autonome inheemse gemeentes. Het is voor het eerst dat de overheid van zo’n gemeente wettelijke bescherming afkondigt voor zo’n groot natuurgebied.”

We droegen bij aan de totstandkoming van een aaneengesloten beschermd gebied van 5,6 miljoen hectare.

In samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken

Daar ging dan ook een uitgebreid traject aan vooraf. “Samen met World Land Trust en Nature and Culture International ondersteunden we onze lokale partnerorganisatie Nativa Bolivia en de autonome inheemse overheid bij de totstandkoming van het beschermde gebied,” vertelt Sander. “Bijvoorbeeld met een ecologische studie ter onderbouwing van het wetsvoorstel.”

Het gebied, genaamd Ñembi Guasu, is één van de meest ongerepte gebieden in de Gran Chaco.”Op de Amazone na is de Gran Chaco het grootste bosgebied in Zuid-Amerika,” vertelt Sander. “Het strekt zich uit over Argentinië, Bolivia en Paraguay. Maar het gebied raakt steeds meer versnipperd door uitbreidende landbouw. Dat verstoort het leefgebied van de inheemse bevolking en van diersoorten zoals de jaguar, poema, miereneter en het reuzegordeldier. Met onze studie onderbouwden we de culturele en ecologische waarde van Ñembi Guasu.”

Goed nieuws voor diersoorten

De beschermde status van Ñembi Guasu is dus goed nieuws voor de talloze diersoorten die er leven. “Maar ook voor de Guaraní, de inheemse stam die al generaties lang in dit gebied leeft,” zegt Sander. “Met dit besluit zetten zij een belangrijke stap in het behouden van hun leefwijze en die van toekomstige generaties.”

Grootste beschermde gebied in Gran Chaco

Met de wettelijke bescherming van Ñembi Guasu ontstond bovendien het grootste beschermde gebied in de Gran Chaco. “Samen met de nationale parken Kaa Iya en Otuquis wordt nu een aaneengesloten gebied van meer dan 5 miljoen hectare beschermd,” zegt Sander.

> “De beschermde status van Ñembi Guasu is niet alleen goed nieuws voor de talloze diersoorten die er leven, maar ook voor de inheemse stam“

En er is meer: in juli kondigde de autonome inheemse regering van Charagua nóg een wet af om natuur te beschermen. “Een gebied van 285.000 hectare is nu bestemd voor de guanaco, een wilde lamasoort die een belangrijke symbolische waarde heeft voor de lokale bevolking,” vertelt Sander.

Gezamenlijk actieplan

Samen met circa 30 gemeenschappen en 80 veehouders maakten Natura Bolivia en de lokale inheemse overheid een plan voor de bescherming van de guanaco. “De boeren maken nu een deel van hun perceel geschikt zodat er een corridor ontstaat waarlangs de dieren zich kunnen verplaatsen,” legt Sander uit. “Ook de gemeenschappen bedenken maatregelen voor het behoud van de guanaco. Op hun grondgebied planten ze nu bijvoorbeeld plantensoorten waar de guanaco van leeft.”

Meer weten over natuurbehoud in Zuid-Amerika?
Neem contact op met Sander van Andel.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Sander achter

Verstuur

Stroperij en illegale handel in Suriname en Bolivia in kaart gebracht

Vanuit de Amazonegebieden in Bolivia en Suriname komen de afgelopen jaren steeds verontrustender signalen over grootschalige stroperij en illegale handel in wilde dieren. Maar er was weinig bekend over de omvang van het probleem. Wij brachten de situatie in kaart en deden aanbevelingen om wildlife crime een halt toe te roepen.

"Tot voor kort hadden we nog maar heel weinig informatie over stroperij en handel in wilde dieren in Bolivia en Suriname," vertelt Liliana Jauregui van IUCN NL. Om dat kritieke gat te vullen liet IUCN NL in 2018 onderzoek doen door een ervaren specialist op het gebied van wildlife crime.

We boden meer inzicht in de situatie rondom wildlife crime in Suriname en Bolivia, zodat wilde dieren beter beschermd kunnen worden.

In samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken en EcoJust

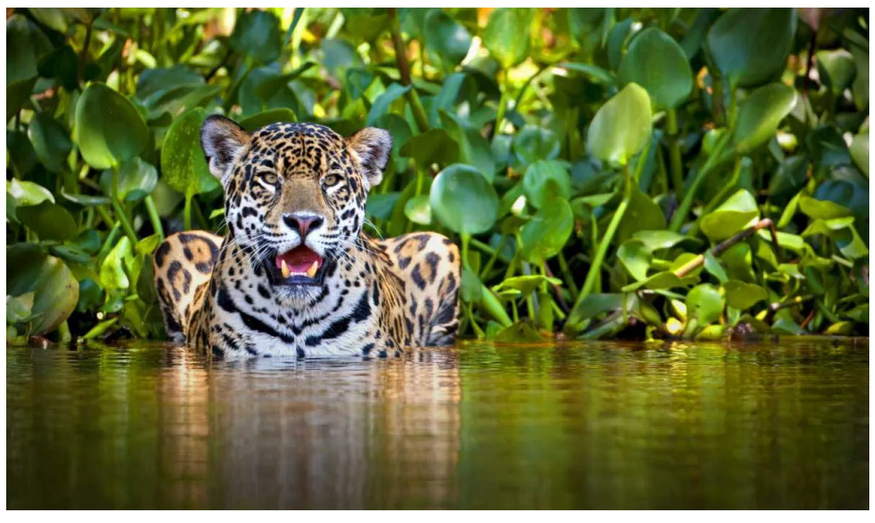

Het onderzoeksrapport, dat begin 2019 uitkwam, zet de gegevens uit verschillende rapporten van de Boliviaanse en Surinaamse politie op een rij. “Met dit overzicht kunnen we aantonen dat illegale handel in wilde dieren in beide landen een groot en groeiend probleem is,” vertelt Liliana. “Dit is een wake-up call.”

Jaguartanden en bushmeat

De meest verontrustende trend in beide landen die uit het rapport naar voren komt, is de groeiende handel in jaguaronderdelen, met name hoektanden. Deze onderdelen gaan vooral richting China om te worden verwerkt tot medicijnen en sieraden.

Een ander groeiend probleem is bushmeat: wilde dieren zoals herten, tapirs en apen die worden gedood voor menselijke consumptie. Door de aanleg van nieuwe wegen worden ondoordringbare bosgebieden toegankelijk voor stropers, terwijl de toestroom van arbeiders, vaak van Chinese komaf, de vraag naar bushmeat vergroot.

In Suriname vindt bovendien nog steeds een levendige illegale handel in zeeschildpaddeneieren plaats. Liliana: “Vier van de zeven zeeschildpadsoorten die op aarde voorkomen, nestelen hier. Alle vier staan ze op de Rode Lijst van bedreigde soorten.”

“Dit rapport moet voor iedereen een wake-up call zijn”

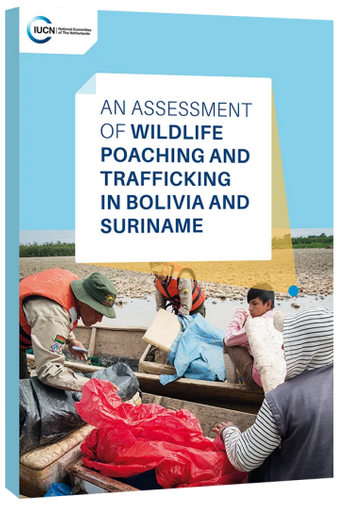

Download het rapport

Meer inzicht

“Dankzij het rapport is er voor het eerst meer inzicht in de situatie rondom wildlife crime,” vertelt Liliana. “Dat geeft houvast voor maatregelen om de illegale handel aan te pakken." Het rapport roept Suriname en Bolivia onder meer op de handhavingscapaciteit fors uit te breiden. Maar meer agenten is niet de enige oplossing. “Bij de preventie van stroperij kunnen lokale gemeenschappen een belangrijke rol spelen,” vertelt Liliana. “Zij zijn deel van het probleem én van de oplossing.”

Aandacht voor actie

Met het rapport is de wildlife crime in Bolivia en Suriname eindelijk op de agenda gekomen, stelt Liliana: “De Britse regering, die heel actief is op dit gebied, heeft ons meteen uitgenodigd om onze inzichten te delen. Maar de tijd dringt. Deze regio dreigt haar meest iconische soorten te verliezen.”

Meer weten over stroperij en illegale handel in Latijns-Amerika? Neem contact op met Liliana Jauregui.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Liliana achter

Verstuur

Hoop voor herstel maleovogels in Sulawesi

Het regenwoud van het Indonesische eiland Sulawesi herbergt vele unieke planten- en diersoorten, waaronder een iconische vogelsoort: de maleo. Maar door stroperij, houtkap en landbouwexpansie komt deze bijzondere vogel steeds dieper in de gevarenzone. Behalve bij Mount Tompotika, waar de populatie is verviervoudigd dankzij de inspanningen van onze lokale partnerorganisatie Alliance for Tompotika Conservation.

De maleo's staan bekend om hun extravagante baltsritueel en bijzondere broedwijze. De vogels, die alleen voorkomen op Sulawesi en het nabijgelegen eiland Buton, slapen en foerageren in het woud, maar begraven hun eieren kilometers verderop op het strand. Daar, diep verborgen in het zand, worden de eieren uitgebroed door de warmte van de zon.

We droegen bij aan het beschermen van leefgebied, waardoor de populatie bedreigde maleovogels bij Mount Tompotika is verviervoudigd.

In samenwerking met de Nationale Postcode Loterij

Rode Lijst

In 1850 schreef natuuronderzoeker Alfred Russel Wallace nog over reusachtige stranden die 'zwart zagen' van de maleo's. Inmiddels is de populatie volgens schattingen teruggelopen tot 4000 à 7000 broedparen. Sinds 2002 staat de soort op de IUCN Rode Lijst van bedreigde soorten. Marc Hoogeslag, senior expert natuurbeheer bij IUCN NL, vertelt: "In het regenwoud wordt ongehinderd hout gekapt, zowel illegaal als legaal. Het leefgebied van de maleo wordt daardoor steeds kleiner. Het belangrijkste broedgebied dreigde te moeten wijken voor landbouw. Bovendien verkocht de plaatselijke bevolking, vaak zonder besef van de gevolgen, de eieren als delicatesse."

Lokale bewustwording

Vanaf 2006 maakt partnerorganisatie Alliance for Tompotika Conservation (AlTo) zich hard voor de maleo. "AlTo weet goed verbinding te maken met de lokale bevolking," vertelt Marc. "Samen met dorpsbewoners hebben ze een permanente bewustwordingscampagne opgezet om het eierenrapen tegen te gaan." Met succes: inmiddels is de lokale bevolking trots op hun bijzondere vogel. Sommige dorpsbewoners treden zelfs op als maleo-ambassadeurs.

"Sommige dorpsbewoners treden nu op als maleo-ambassadeurs"

Leefgebied veiligstellen

Een tweede spoor was het veiligstellen van leefgebied. Met steun van IUCN NL kocht AlTo in het begin van dit decennium diverse percelen regenwoud aan, in totaal zo'n 7 hectare. "Die percelen vormen samen een bufferzone tegen illegale houtkap en andere schadelijke economische activiteiten," licht Marc toe. In 2014 sloot AlTo een langdurig pachtcontract af voor 35 hectare broedgebied bij het dorpje Taima. Marc: "In 2019 werd 6,7 hectare broedgebied aangekocht in Pangania. Dit gebied herbergt ook zeeschildpadden en staat in verbinding met een bos met zeldzame dieren als dwergbuffels, spookdiertjes en neushoornvogels."

Comeback

Regelmatige tellingen laten duidelijk zien dat de combinatie van slimme landaankoop en lokale voorlichting vruchten afwerpt. De populatie maleo's groeide tussen 2006 en 2019 gestaag. In 2006 werden op een van de broedplaatsen slechts 26 exemplaren geteld. Dertien jaar later waren dat er 108, een erviervoudiging. Marc: "Terwijl de aantallen elders op Sulawesi en Buton blijven teruglopen, maakt de maleo in Tompotika juist een comeback. Deze aanpak laat zien dat de maleo zich echt kan herstellen."

15 LIFE ON LAND

Meer weten over het beschermen van bedreigde soorten middels landaankoop? Neem contact op met Marc Hoogeslag.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Marc achter

Verstuur

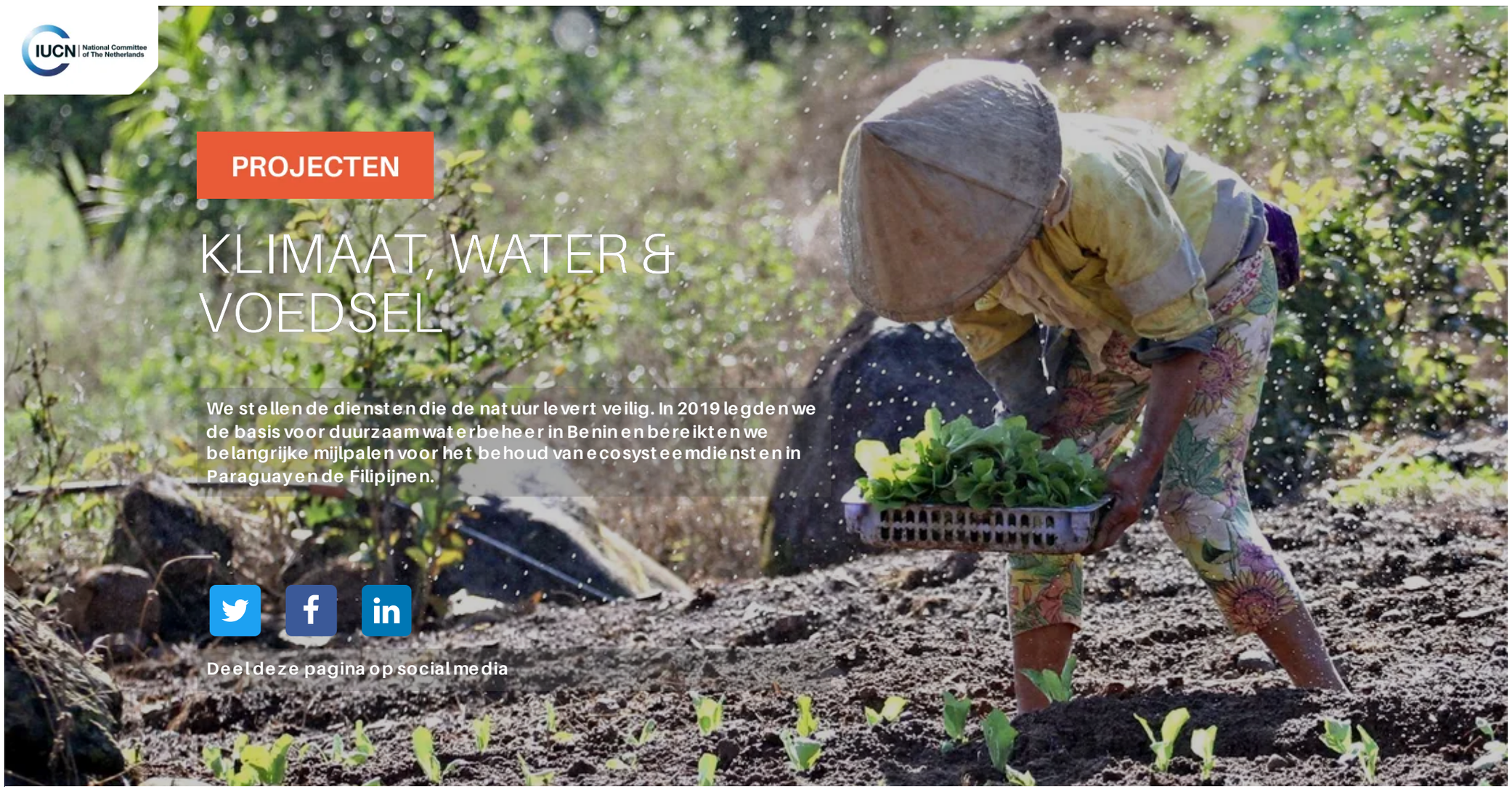

PROJECTEN

KLIMAAT, WATER & VOEDSEL

We stellen de diensten die de natuur levert veilig. In 2019 legden we de basis voor duurzaam waterbeheer in Benin en bereikten we belangrijke mijlpalen voor het behoud van ecosysteemdiensten in Paraguay en de Filipijnen.

Deel deze pagina op social media

Basis voor duurzaam waterbeheer in Benin

Hoeveel water moet er minimaal door de Ouémé-rivier in Benin stromen om belangrijke ecosystemen en biodiversiteit in de delta te behouden? Lokale experts onderzochten het met steun van IUCN NL. Zo bieden we beleidsmakers in Benin een praktische tool voor duurzamer waterbeheer.

De Ouémé is de levensader van Benin. De rivier levert cruciale diensten voor de dichtbevolkte zuidelijke delta. Ze herbergt niet alleen vele planten- en diersoorten maar zorgt ook voor schoon water, vruchtbare landbouwgrond, plaagbestrijding, duurzame visgronden en klimaatbestendigheid.

We ondersteunden lokale experts bij het in kaart brengen van de randvoorwaarden voor duurzaam waterbeheer in Benin.

In samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken

"Maar deze ecosysteemdiensten staan onder druk door plannen voor grootschalige irrigatiesystemen en waterkrachtcentrales," vertelt Elke Praagman, senior expert ecosysteemdiensten bij IUCN NL.

Primeur in Benin

Om te bepalen wat nodig is om belangrijke ecosysteemdiensten in stand te houden, hebben lokale organisaties met steun van IUCN NL in 2019 het eerste environmental flow assessment in Benin opgezet. "In samenwerking met het Nationaal Waterinstituut van Benin en IHE Delft Institute for Water Education brachten de onderzoekers de habitats en ecosysteemdiensten in de rivierdelta in kaart en stelden ze vast hoeveel water er elke maand minimaal in de rivier moet stromen om deze in stand te houden," vertelt Elke. "Dat was in Benin nog niet eerder gedaan."

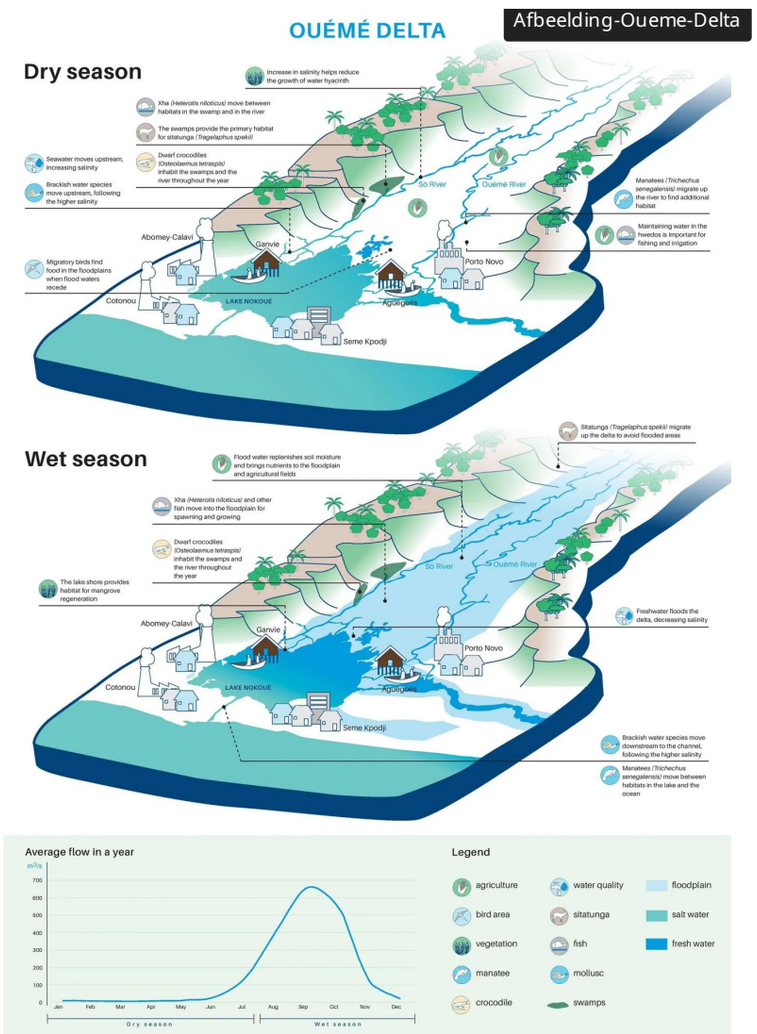

Klik op de afbeelding om deze te vergroten

Lokale kennis

Ter voorbereiding vond begin 2019 een multi-stakeholderbijeenkomst plaats. Naast overheden en ngo's waren ook vertegenwoordigers van lokale gemeenschappen, vissers en boeren aanwezig. "Alle groepen konden aangeven wat zij belangrijk vonden in het onderzoek," vertelt Elke. "Zo konden de onderzoekers ook lokale kennis meenemen. Bijvoorbeeld dat er in de benedenstroomse gebieden voldoende water moet zijn, zodat vissersboten niet aan de grond lopen." Men kwam ook tot een gedeeld uitgangspunt: behoud van de huidige situatie.

"Zo'n onderzoek was in Benin nog niet eerder gedaan"

Dynamiek van de rivier

Het onderzoek werd in 2019 afgerond en toont onder meer het belang van de dynamiek van de rivier. "Zo werken het droge en het natte seizoen als het ware samen bij het bestrijden van de waterhyacint, een invasieve plantensoort die andere soorten verdringt," licht Elke toe. Een andere belangrijke uitkomst: in het droge seizoen (van januari tot mei) kan er geen water aan de rivier worden onttrokken zonder cruciale ecosysteemdiensten te schaden.

Nuttige tool

Het rapport is in Benin positief ontvangen. Elke: "Het Nationaal Waterinstituut ziet het als een nuttige nieuwe tool en neemt de resultaten mee in het nieuwe waterbeheerplan. Bovendien heeft het onderzoek onze partners een betere positie gegeven ten opzichte van de instituten. Dat is ook belangrijke winst voor de toekomst."

Meer weten over duurzaam waterbeheer?
Neem contact op met Elke Praagman.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Elke achter

Verstuur

Het bos als klimaatbuffer in Paraguay

In de Paraguayaanse gemeente Bahia Negra gaat uitbreidende veeteelt gepaard met ongebreidelde ontbossing. Daardoor staat de regulerende functie van het bos onder druk. Samen met belanghebbenden in het landschap werkten we aan een toekomstbestendig ruimtelijk plan, zodat de natuur haar belangrijke rol als klimaatbuffer kan blijven vervullen.

We werkten samen met belanghebbenden in het landschap aan een toekomstplan voor Bahia Negra, zodat de natuur haar belangrijke rol als klimaatbuffer kan blijven vervullen.

In samenwerking met WNF en het Ministerie van Buitenlandse Zaken

"Bomen vervullen een belangrijke rol in het reguleren van water en temperatuur," vertelt Marianne Hilders, senior expert groene economie bij IUCN NL. "Maar in de Paraguayaanse gemeente Bahia Negra staat die klimaatfunctie onder druk door grootschalige ontbossing."

Bahia Negra, ter grootte van Nederland, is een van de grootste gemeenten van Paraguay. In het oosten, langs de Paraguayrivier, liggen de Pantanal-wetlands. Richting het westen wordt het landschap droger: hier begint de Chaco, een van de grootste droogbossen van Zuid-Amerika. Daar leven bijzondere soorten, zoals miereneters, tapirs en rivierotters.

"Jaarlijks gaat circa 250.000 hectare van het Chaco-bos tegen de vlakte, een gebied dat bijna zo groot is als de provincie Groningen"

Het gebied vormt ook een belangrijke klimaatbuffer: het houdt water vast in natte periodes en geeft het vrij in het droge seizoen.

Klimaatbuffer onder druk

Die functie staat echter in toenemende mate onder druk door grootschalige ontbossing: jaarlijks gaat circa 250.000 hectare van het Chaco-bos tegen de vlakte, een gebied dat bijna zo groot is als de provincie Groningen.

Grote oppervlaktes ontbost

"Tot 2012 was dit ecosysteem nog vrijwel ongerept," vertelt Marianne, "maar de afgelopen jaren zijn grote oppervlaktes ontbost om plaats te maken voor weides waar vee kan grazen."

Het kaalgekapte landschap is minder goed in staat water vast te houden. "De bewoners van Bahia Negra krijgen daardoor in toenemende mate te kampen met extreme droogtes en overstromingen," legt Marianne uit.

> "Lokale overheden en ministeries gingen om tafel met natuurorganisaties, organisaties van inheemse gemeenschappen, grootgrondbezitters, de veesector en financiële instellingen"

Zorgvuldige planning

Om ervoor te zorgen dat het ecosysteem niet uitgeput raakt en ook in de toekomst haar functies kan blijven vervullen, is zorgvuldige ruimtelijke planning van groot belang.

"Samen met onze lokale partners brachten we daarom zoveel mogelijk partijen met een belang in het landschap samen om een toekomstbestendig landschapsplan te ontwikkelen," vertelt Marianne. "Lokale overheden en ministeries gingen om tafel met natuurorganisaties, organisaties van inheemse gemeenschappen, grootgrondbezitters, de veesector en de financiële instellingen die uitbreiding van de veesector mogelijk maken."

Ze bespraken hoe ze ervoor kunnen zorgen dat de uitbreiding van landbouwgrond niet ten koste gaat van de klimaatregulatie in het gebied. "Bijvoorbeeld door het behoud van wadi's," vertelt Marianne. "Dat zijn rivierdalen die een groot deel van het jaar droog staan, maar die zich in natte periodes tijdelijk vullen met regenwater."

Toekomstplan voor de regio

Het proces van afstemming tussen de uiteenlopende belangen van al die partijen duurde bijna drie jaar. Het resultaat mag er zijn: eind 2019 is een ruimtelijk plan voor de regio voorgesteld dat voldoende ruimte voor de natuur waarborgt én gedragen wordt door alle partijen.

"Het plan geeft bijvoorbeeld aan welke stukken bebost moeten blijven om er zeker van te zijn dat diersoorten zich veilig van het ene bosgebied naar het andere kunnen verplaatsen en dat het bos als klimaatbuffer kan blijven functioneren," vertelt Marianne, "maar er is ook vastgelegd welke stukken beschikbaar moeten blijven voor inheemse gemeenschappen."

Het plan wordt naar verwachting in 2020 wettelijk vastgesteld.

Meer weten over hoe wij samen met belanghebbenden in Paraguay werken aan duurzaam landschapsbeheer? Neem contact op met Marianne Hilders.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Marianne achter

Verstuur

Filipijnse havenstad financiert behoud ecosysteemdiensten

Het stroomgebied van de Cagayan de Oro-rivier op het Filipijnse eiland Mindanao wordt geteisterd door ontbossing, erosie en zware overstromingen. IUCN NL ondersteunt er al twaalf jaar lokale organisaties die zich inzetten voor het behoud van cruciale ecosysteemdiensten. Hun jarenlange inzet betaalde zich in 2019 – letterlijk - uit: de havenstad Cagayan de Oro trekt nu jaarlijks een fors bedrag uit voor het behoud en herstel van ecosysteemdiensten in het stroomgebied.

In het 137.000 hectare tellende stroomgebied van de Cagayan de Oro, in het noorden van Mindanao, komen veel belangen samen. In de bossen op de bergen Kitanglad en Kalatungan bevinden zich twee beschermde gebieden waar inheemse groepen leven. Die gebieden herbergen zeldzame flora en fauna, waaronder het broed- en leefgebied van de ernstig bedreigde Filipijnse apenarend. Stroomafwaarts zorgen grootschalige landbouw en de havenstad Cagayan de Oro met circa 700.00 inwoners voor economische bedrijvigheid.

We bereikten een mijlpaal in de Filipijnen: na jarenlange lobby van onze lokale partners besloot de havenstad Cagayan de Oro het behoud en herstel van ecosysteemdiensten te financieren.

In samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken

"Door naar het gebied te kijken vanuit de landschapsbenadering zagen mensen hoe het landgebruik op de ene plek problemen opleverde op andere plekken"

Ecosysteemdiensten

"Het natuurlijk systeem van de Cagayan de Oro heeft cruciale functies voor de regio, zoals schoon water, vruchtbare grond en het tegengaan van erosie," vertelt Charlotte Floors van IUCN NL. "Door ontbossing, illegale houtkap en oprukkende landbouw staan die ecosysteemdiensten echter steeds meer onder druk." Dat heeft onder andere geleid tot ernstige overstromingen.

Urgentie

In 2011 veroorzaakte de tyfoon Washi enorme overstromingen die ruim duizend levens eisten. "Door de ramp ontstond een enorm gevoel van urgentie," vertelt Charlotte. "Het jaar daarvoor waren onze partners erin geslaagd het tot dan toe niet actieve bestuursorgaan voor het hele stroomgebied nieuw leven in te blazen. In die stroomgebiedsraad zitten vertegenwoordigers van lokale overheden, bedrijven en de inheemse bevolking, aangevuld met een coalitie van maatschappelijke organisaties die is opgericht door onze lokale partnerorganisaties. Door de ramp werd de urgentie van gezamenlijke actie pijnlijk duidelijk."

Landschapsbenadering

Het stroomgebied van de Cagayan de Oro is verdeeld in kleinere bestuurlijke eenheden. De lokale partners pleitten daarom voor een landschapsbenadering, waarbij het volledige stroomgebied, van de bergbronnen tot aan de kust, op strategische wijze bekeken wordt.

Charlotte: "Door naar het gebied te kijken vanuit de landschapsbenadering zagen mensen hoe het landgebruik op de ene plek problemen opleverde op andere plekken. En dus ook hoe men elkaar nodig heeft voor effectieve oplossingen. Dat besef was er daarvoor nauwelijks."

"De jarenlange lobby van onze partnerorganisaties in de Filipijnen betaalde zich in 2019 - letterlijk - uit"

Lokale verordening

De jarenlange inzet van onze partnerorganisaties leidde in september 2019 tot een doorbraak. Het gemeentebestuur van havenstad Cagayan de Oro besloot structureel 10 miljoen peso belastinggeld per jaar uit te trekken voor natuurbehoud en -herstel in het stroomgebied. De inwoners van de stad betalen zo indirect mee aan maatregelen stroomopwaarts.

"Bovendien gebruikt het stadsbestuur bij de toekenning van het budget informatie van onze partnerorganisaties over de plekken waar herstel of bescherming het hardst nodig is," zegt Charlotte.

Mijlpaal

Cagayan de Oro is de eerste grote stad in de Filipijnen die een verordening heeft mét apart budget voor bescherming en herstel van een stroomgebied. Het geld komt bovenop het reeds bestaande lokale milieubudget en een vrijwillig betaalschema voor ecosysteemdiensten, dat in 2014 werd opgericht met steun van IUCN NL. "Dit is echt een mijlpaal," zegt Charlotte. "En een voorbeeld voor de rest van het land."

Meer weten over de lobby voor het behoud en herstel van ecosysteemdiensten in de Filipijnen? Neem contact op met Charlotte Floors.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Charlotte achter

Verstuur

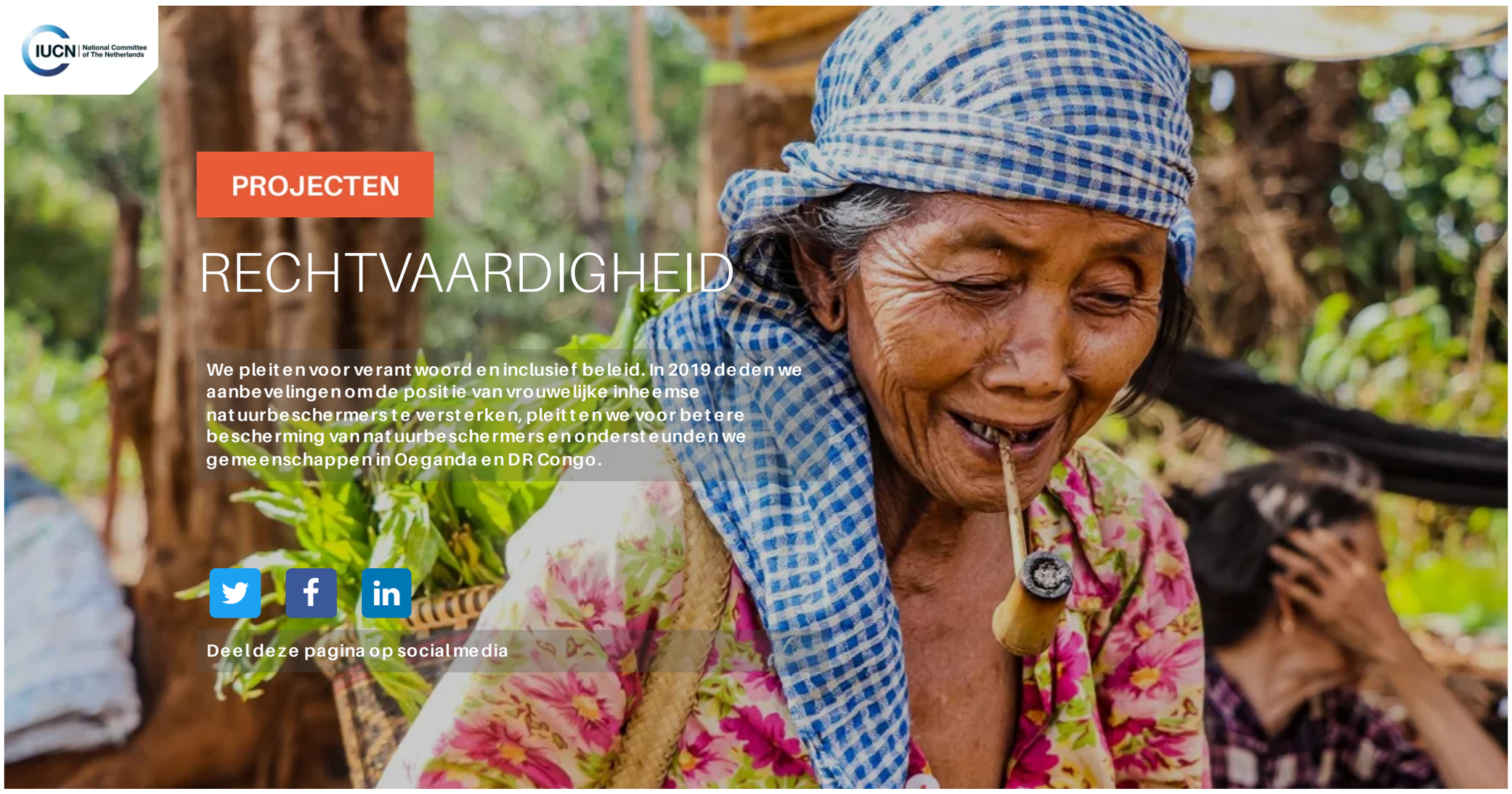

PROJECTEN

RECHTVAARDIGHEID

We pleiten voor verantwoord en inclusief beleid. In 2019 deden we aanbevelingen om de positie van vrouwelijke inheemse natuurbeschermers te versterken, pleitten we voor betere bescherming van natuurbeschermers en ondersteunden we gemeenschappen in Oeganda en DR Congo.

Deel deze pagina op social media

Vrouwelijke natuurbeschermers steunen elkaar in strijd

In veel landen kampen natuurbeschermers met geweld en intimidatie. Vrouwelijke natuurbeschermers die deel uitmaken van een inheemse gemeenschap hebben het twee keer zo zwaar te verduren. In 2019 deden we aanbevelingen aan overheden, bedrijven en ngo's om de positie van deze groep te versterken. Zelf ondersteunden we de ReSisters Dialoog: een veilige plek waar vrouwelijke activisten elkaar steunen en inspireren.

"Natuurbeschermers die zich verzetten tegen ontwikkelingen zoals mijnbouw, illegale houtkap en de bouw van waterkrachtcentrales doen dat niet zonder slag of stoot," zegt Liliana Jauregui, expert rechtvaardigheid bij IUCN NL. "Vaak worden ze getergd door geweld en intimidatie, puur omdat ze de toegang van hun gemeenschap tot schoon drinkwater en andere natuurlijke hulpbronnen willen veiligstellen."

We deden aanbevelingen aan overheden, bedrijven en ngo's om de positie van vrouwelijke inheemse natuurbeschermers te versterken.

In samenwerking met de Nationale Postcode Loterij en het Ministerie van Buitenlandse Zaken

Infographic_Tah-Taf

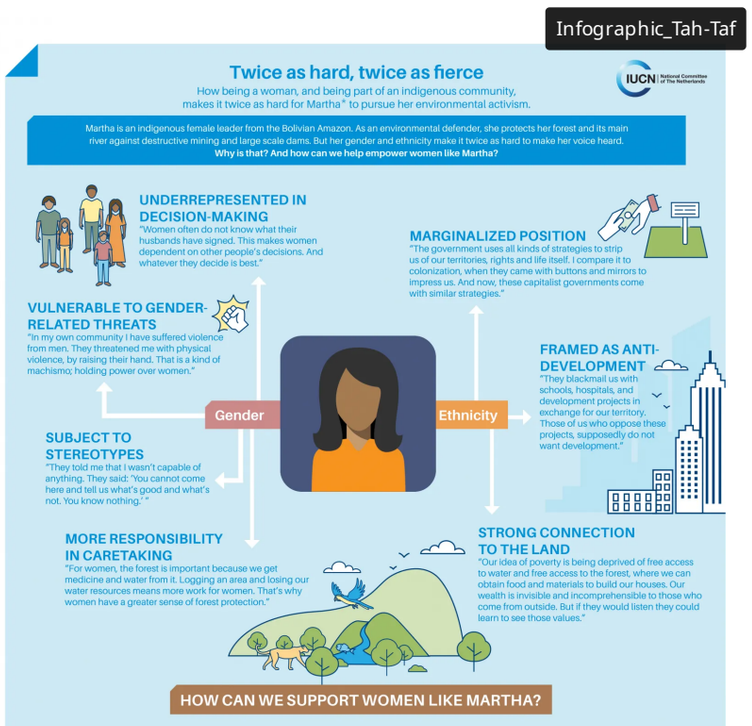

Klik op de afbeelding om deze te vergroten

Een specifieke groep natuurbeschermers ondervindt nog meer obstakels: vrouwen die deel uitmaken van een inheemse gemeenschap. "Voor hen is het twee keer zo zwaar om milieuactivisme na te streven," vertelt Liliana. "Ze krijgen bijvoorbeeld van mannen te horen dat ze geen verstand van zaken hebben en worden buiten besluitvormingsprocessen gehouden."

Concrete aanbevelingen

We maakten die obstakels inzichtelijk in een infographic. "Die hebben we gedeeld met overheden en ngo's. Het is belangrijk dat zij zich bewust zijn van de problemen waar inheemse vrouwen mee kampen, zodat zij actie kunnen ondernemen om deze vrouwen te steunen," zegt Liliana. "We brachten de problematiek ook voor het voetlicht in drie korte video's. Daarin vertelt een inheemse natuurbeschermer uit de Amazone over de moeilijkheden waarmee zij wordt geconfronteerd en waarom zij haar strijd toch voortzet."

Ook presenteerden we concrete aanbevelingen aan overheden, bedrijven en ngo's om de positie van vrouwelijke inheemse natuurbeschermers te versterken. "Overheden kunnen bijvoorbeeld hun beleid aanscherpen om onderdrukking van vrouwen tegen te gaan en bedrijven kunnen erop toezien dat vrouwen vertegenwoordigd zijn in besluitvormingsprocessen," licht Liliana toe.

Voor ngo's is een belangrijke rol weggelegd in het ondersteunen van vrouwennetwerken en het faciliteren van veilige ontmoetingsplaatsen waar vrouwen hun ideeën kunnen inbrengen.

Steun en inspiratie

Zelf ondersteunden we de ReSisters Dialoog, een meerdaagse bijeenkomst die in september plaatsvond op initiatief van LILAK, één van onze partnerorganisaties in de Filipijnen. Inheemse vrouwelijke activisten uit rurale gebieden in Cambodja, Myanmar, Thailand, India en de Filipijnen kwamen er samen om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren.

> "Voor ngo's is een belangrijke rol weggelegd in het ondersteunen van vrouwennetwerken en het faciliteren van veilige ontmoetingsplaatsen waar vrouwen hun ideeën kunnen inbrengen"

"De strategie die de één toepast in India, kan nuttige aanknopingspunten bieden voor een ander in Cambodja," vertelt Liliana. Maar wat misschien wel het belangrijkst is: het sterkt deze vrouwen om te weten dat ze er niet alleen voor staan. "De strijd die zij dagelijks voeren in hun eigen gemeenschap, wordt gevoerd door gemeenschappen over de hele wereld. Zo vinden ze steun en inspiratie bij elkaar."

Meer weten over hoe wij de positie van vrouwelijke natuurbeschermers versterken? Neem contact op met Liliana Jauregui.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Liliana achter

Verstuur

Een einde aan mensenrechtenschendingen door bedrijven

Mensenrechtenschending door activiteiten van multinationals is nog altijd aan de orde van de dag. En vaak komen de verantwoordelijke bedrijven daar nog mee weg ook, want er is nog geen bindend VN-mensenrechtenverdrag voor bedrijven. In 2019 pleitten we op diverse fronten voor de komst van dit verdrag en daarmee voor betere bescherming van natuurbeschermers.

We pleitten bij de VN, de media, politici en het publiek voor betere bescherming van natuurbeschermers.

In samenwerking met ActionAid, Milieudefensie, SOMO, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Nationale Postcode Loterij

"Dit verdrag móét er komen," zegt Antoinette Sprenger, expert rechtvaardigheid bij IUCN NL. "De huidige, niet-bindende richtlijnen worden gewoonweg niet nageleefd, zo laat de Corporate Human Rights Benchmark duidelijk zien. Nog steeds worden mensen van hun land verdreven om plaats te maken voor industrie, en vervolgens gemarteld en gedood als ze hiertegen in opstand komen. Dwingende regelgeving is nodig om het bedrijfsleven zover te krijgen dat zij schending van mensenrechten volledig uitbannen."

De totstandkoming van zo'n verdrag is een taai proces. "Daarom kloppen we op zoveel mogelijk deuren tegelijk: de VN, de media, politici, het publiek. Hoe meer invloedrijke stemmen er opgaan voor dit verdrag, hoe sneller de rechten van natuurbeschermers veiliggesteld zijn," aldus Antoinette.

Lobby op diverse niveaus

In juni toerden activisten uit onder andere DR Congo, Mozambique, Liberia en de Filippijnen door Europa om draagvlak te creëren voor hun zaak. In Parijs, Madrid, Brussel, Amsterdam en Den Haag spraken zij met parlementariërs, media en publiek over de straffeloosheid die zij ervaren. Dat leverde steun op van bijvoorbeeld Spaanse parlementsleden, die beloofden zich in te zetten voor de komst van het verdrag.

"Dwingende regelgeving is nodig om het bedrijfsleven zo ver te krijgen dat zij schending van mensenrechten volledig uitbannen"

In november klom Antoinette zelf op de zeepkist. In een Rondetafelgesprek met Tweede Kamerleden benadrukte ze de voortrekkersrol die Nederland kan spelen binnen de Europese Unie. "We moeten zorgen dat dit hoger op de agenda van de EU komt."

Ook op andere manieren maanden we de EU tot actie. Antoinette: "De EU vindt mensenrechten naar eigen zeggen belangrijk. In juli deden we daarom met 20 organisaties een gezamenlijke oproep: EU, laat je horen in de onderhandelingen."

Op het internationale podium van de Verenigde Naties hield IUCN NL-partner Ruth Alipaz uit Bolivia afgelopen oktober een pleidooi voor het respecteren van mensenrechten. Met 23 casussen als bewijs liet zij zien dat vooral inheemse mensen getroffen worden en drong zij erop aan dat andere VN-lidstaten de Boliviaanse overheid wijzen op haar verantwoordelijkheid.

Antoinette concludeert: "We zijn er nog niet, maar door druk uit te oefenen vanuit verschillende hoeken en op verschillende niveaus, komt ons doel steeds dichterbij: een einde aan mensenrechtenschendingen door bedrijven."

Meer weten over het verbeteren van de rechtspositie van natuurbeschermers? Neem contact op met Antoinette Sprenger.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Antoinette achter

Verstuur

Verzet tegen olieontwikkeling in Oeganda en DR Congo

Oliewinning in een kwetsbaar ecosysteem? Als het aan de overheden van Oeganda en DR Congo ligt wél. Maar lokale gemeenschappen verzetten zich tegen de vernietiging van de natuur die hun bestaanszekerheid vormt. Die druk op de overheid lijkt effect te sorteren.

In mei 2019 kondigden de Oegandese en Congolese overheid aan licenties uit te geven voor olie-exploratie in het Albertine Graben gebied, dat zich uitstrekt over beide landen. Het omvat het Nationaal Park Virunga in DR Congo, het Nationaal Park Queen Elizabeth in Oeganda en het tussengelegen Edwardmeer.

“Olie-exploratie gaat niet alleen ten koste van de unieke natuur in dit gebied, het schaadt ook de toegang tot natuurlijke hulpbronnen van omwonende gemeenschappen,” vertelt Tina Lain, expert rechtvaardigheid bij IUCN NL.

We ondersteunden gemeenschappen in Oeganda en DR Congo in hun strijd voor het behoud van een schone leefomgeving en toegang tot natuurlijke hulpbronnen.

In samenwerking met 11th Hour Project, Milieudefensie en het Ministerie van Buitenlandse Zaken

Op de schop

De natuur in het gebied is van cruciaal belang voor de lokale bevolking. Ze verdienen geld aan natuurtoerisme en het Edwardmeer voorziet zo'n 200.000 mensen van vis. "Je kunt je voorstellen dat toeristen wegblijven als het gebied op de schop gaat en dat er geen vis meer te vangen valt als het water vervuild raakt," zegt Tina. "Dat is funest voor lokale gemeenschappen."

> "Onze lokale partnerorganisaties in Oeganda en DR Congo hebben de handen ineengeslagen"

Gezamenlijk verzet

Het plan om licenties voor olie-exploratie uit te geven, stuitte dan ook op verzet. "Onze lokale partnerorganisaties in Oeganda en DR Congo hebben de handen ineengeslagen en gezamenlijk een oproep gedaan aan hun bewindsvoerders: sta geen olie-exploratie toe in kwetsbare ecosystemen," vertelt Tina.

"Ik ben er trots op dat organisaties in beide landen elkaar nu actief opzoeken en gezamenlijk optreden als het gaat om onderwerpen die de hele reg
Tina. "Toen wij in het Grote Merengebied begonnen gemeenschap
ondersteunen in hun verzet tegen olie, was dat niet vanzelfspreker ie
samenwerking actief ondersteund. Anno 2019 is er een stevige bew
organisaties die steeds vaker gezamenlijk optrekken, over landsgre

Internationaal netwerk

Meer dan 20 lokale natuur- en mensenrechtenorganisaties ondertekenden de oproep. "Dankzij ons netwerk schaarden 22 internationale organisaties zich achter de Oegandese en Congolese ondertekenaars," vertelt Tina. "Bovendien hebben we de brief gedeeld met ambassades en EU-delegaties in beide landen. Sommige hebben ons daarna laten weten dat ze het onderwerp aangekaart hebben in hun ministeriële overleg."

> "Anno 2019 is er een stevige beweging van organisaties die steeds vaker gezamenlijk optrekken, over landsgrenzen heen"

Overheid voelt druk

De brief heeft heel wat media-aandacht opgeleverd, met name in Oeganda. "De bewindslieden voelen duidelijk dat er druk is," vertelt Tina.

In september zou de Oegandese overheid bekendmaken welke partijen zich voor een licentie hebben ingeschreven en in oktober zou bekend worden aan wie de licenties werden toegekend. "Maar er is niet meer publiekelijk gerept over nieuwe stappen," zegt Tina.

Niet onopgemerkt

Toch betekent dat niet dat de plannen van de baan zijn. "Mogelijk wordt er pas iets bekendgemaakt als alle contracten al getekend zijn," legt Tina uit. "Daarom blijven onze partners, gesteund door ons en ons internationale netwerk, de druk opvoeren, zodat publieke en private partijen weten dat zij niet onopgemerkt kunnen opereren."

Niet alleen aan overheden, maar ook investeerders en partijen die betrokken zijn bij de aanleg van infrastructuur worden aangeschreven: richt geen schade aan in natuurgebieden.

Meer weten over maatschappelijk verzet tegen oliewinning in natuurgebieden? Neem contact op met Tina Lain.

Vul hier je mailadres in

Laat hier een kort bericht voor Tina achter

Verstuur

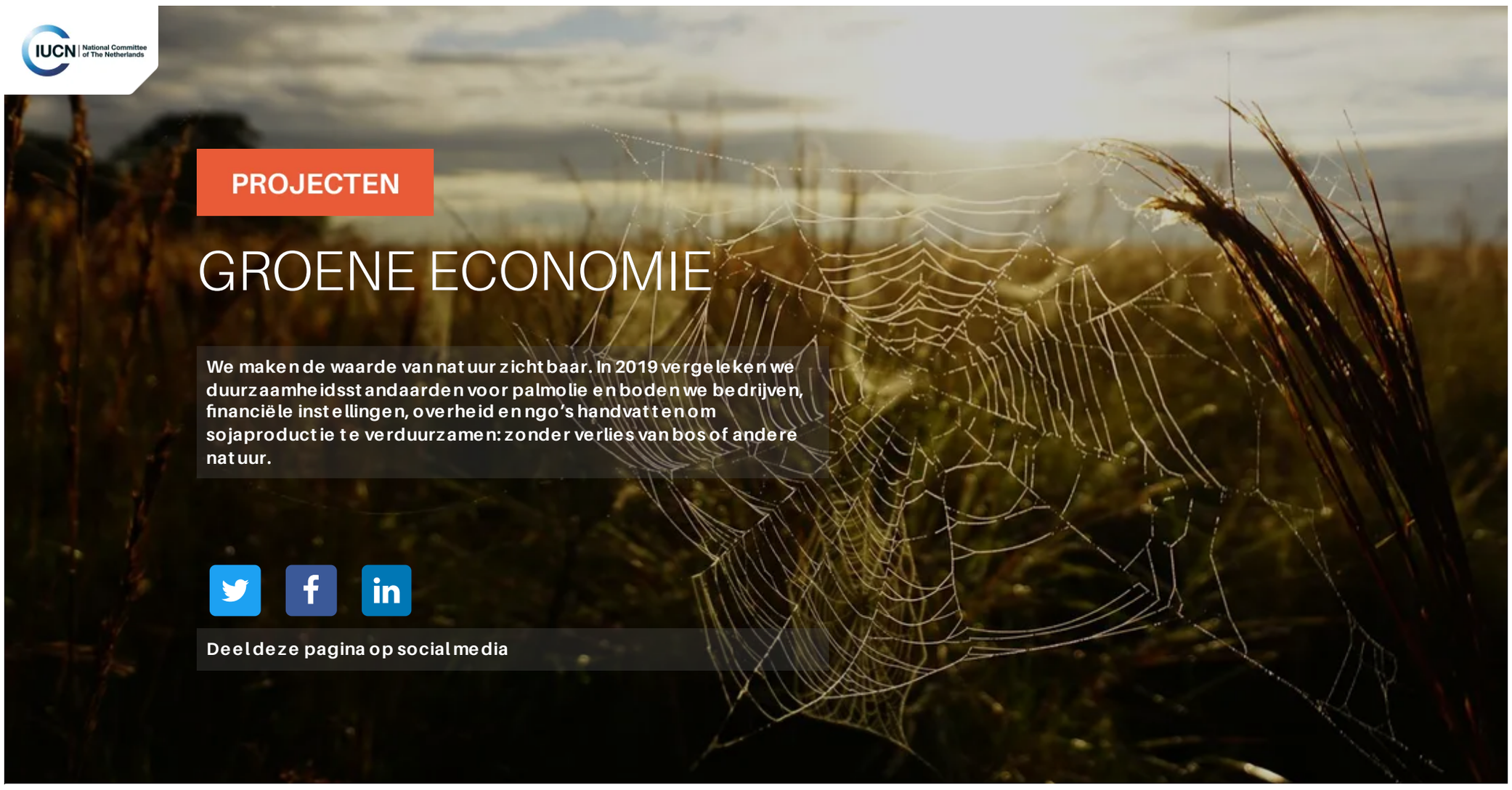

PROJECTEN

GROENE ECONOMIE

We maken de waarde van natuur zichtbaar. In 2019 vergeleken we duurzaamheidsstandaarden voor palmolie en boden we bedrijven, financiële instellingen, overheid en ngo's handvatten om sojaproductie te verduurzamen: zonder verlies van bos of andere natuur.

Deel deze pagina op social media

Welke palmoliestandaard is het meest duurzaam?

Palmolieproductie gaat vaak gepaard met grootschalig biodiversiteitsverlies. Eén van de middelen om schade aan de natuur te beperken, is de brede toepassing van strikte duurzaamheidsstandaarden. Maar welke palmoliestandaard is daarvoor het beste? Wij zochten het uit en adviseerden bedrijven, financiële instellingen en overheden in hun keuze voor duurzame palmolie.

Palmolie is bijna niet weg te denken uit ons dagelijks leven: het wordt gebruikt in voedsel, cosmetica, schoonmaakproducten en biodiesel. "Helaas gaat de productie van palmolie vaak gepaard met grootschalig natuurverlies," zegt Heleen van den Hombergh, expert agrocommodities bij IUCN NL.

"Robuuste, vrijwillige duurzaamheidsstandaarden zijn een belangrijk element in de mix van maatregelen om te komen tot duurzame palmolie," stelt Heleen. Er zijn verschillende palmoliestandaarden. Welke hanteert de beste criteria voor biodiversiteit en vraagt de striktste controle?

"Palmolie is bijna niet weg te denken uit ons dagelijks leven"

We hielpen bedrijven en overheden bij hun inzet voor duurzame palmolie.

In samenwerking met het Wereld Natuur Fonds, de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling en het Ministerie van Buitenlandse Zaken

Duurzaamheidsstandaarden langs de lat

“We hebben de zes meest toegepaste duurzaamheidsstandaarden langs de lat gelegd,” vertelt Heleen. “Die hebben we beoordeeld op de striktheid van hun criteria voor behoud van biodiversiteit én voor controle op naleving daarvan door producenten. De standaard van de Ronde Tafel voor Duurzame Palmolie (RSPO) steekt er met kop en schouders bovenuit.”

Aanbevelingen en advies

Het onderzoek laat zien hoe de zes standaarden scoren. Dat helpt overheden en bedrijven bij hun keuze voor de beste standaard voor het verduurzamen van de palmolie-keten. “Bovendien bevat het rapport aanbevelingen die financiële instellingen en afnemers kunnen helpen de toepassing van RSPO en andere duurzaamheidsstandaarden te verbeteren, want in de praktijk gaat het nog wel eens mis,” vertelt Heleen.

Ook adviseerden we verschillende financiële instellingen over duurzame palmolie, zoals de Nederlandse vermogensbeheerders Robeco en NN Investment Partners (NN IP).

Vermogen voor verandering

“Vermogensbeheerders kunnen hun investeringen gebruiken om verandering teweeg te brengen,” vertelt Heleen. “Maar vaak hebben ze geen toegang tot betrouwbare informatie over het gedrag van specifieke bedrijven. Onze partnerorganisaties in bijvoorbeeld Noord-Kalimantan, Indonesië, hebben die gegevens wél.”

> “Het onderzoek helpt overheden en bedrijven bij hun keuze voor de beste standaard voor het verduurzamen van de palmolie-keten”

In gesprek met maatschappelijke organisaties

In samenwerking met het Wereld Natuur Fonds en de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling hebben wij NN IP in gesprek gebracht met maatschappelijke organisaties uit Noord-Kalimantan. “Onze lokale partnerorganisaties konden aantonen dat een specifiek bedrijf de rechten van lokale bewoners schond en schade aanrichtte aan de natuur,” vertelt Heleen. “Gewapend met dat bewijsmateriaal sprak zowel NN IP als Robeco het omstreden bedrijf aan op dit onacceptabele gedrag.”

NN IP en Robeco hebben zich na onze gesprekken in 2019 aangesloten bij de Ronde Tafel voor Duurzame Palmolie, wiens standaard in ons onderzoek als beste naar voren kwam. NN IP heeft nu in haar beleid opgenomen dat partijen waarin zij investeert moeten voldoen aan de RSPO-standaard.

De Nederlandse vermogensbeheerders Robeco, NN Invest en Actiam voeren actief beleid om producenten, handelaren, gebruikers en andere financiële instellingen te bewegen tot duurzame productie en consumptie van palmolie. In 2019 brachten de drie vermogensbeheerders een gezamenlijk statement uit over hun bijdrage aan de transitie naar duurzame palmolie.

Meer weten over duurzame palmolie? Neem contact op met Heleen van den Hombergh.

Laat hier je mailadres achter

Laat hier een kort bericht voor Heleen achter

Verstuur

Naar ontbossingsvrije soja

Wereldwijd wordt ruim 300 miljoen ton soja geproduceerd. Ondanks ambitieuze doelstellingen gaat dat nog altijd gepaard met ontbossing, blijkt uit onderzoek van IUCN NL. We stimuleren alle partijen in de sector dan ook om ontbossingsvrije soja te vereisen: in hun inkoopbeleid, in criteria voor leningen en investeringen, en in beleid en regelgeving.

In 2014 zijn tijdens de VN-klimaattop in New York ambitieuze doelen gesteld om ontbossing een halt toe te roepen. “Helaas zijn we wat soja betreft nog ver verwijderd van de doelstelling om in 2030 volledig ontbossingsvrij te produceren,” concludeert Heleen van den Hombergh, expert agrocommodities bij IUCN NL, op basis van drie rapporten die IUCN NL in 2019 publiceerde.

We boden bedrijven, financiële instellingen, overheid en ngo’s handvatten om sojaproductie te verduurzamen: zonder verlies van bos of andere natuur.

In samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken

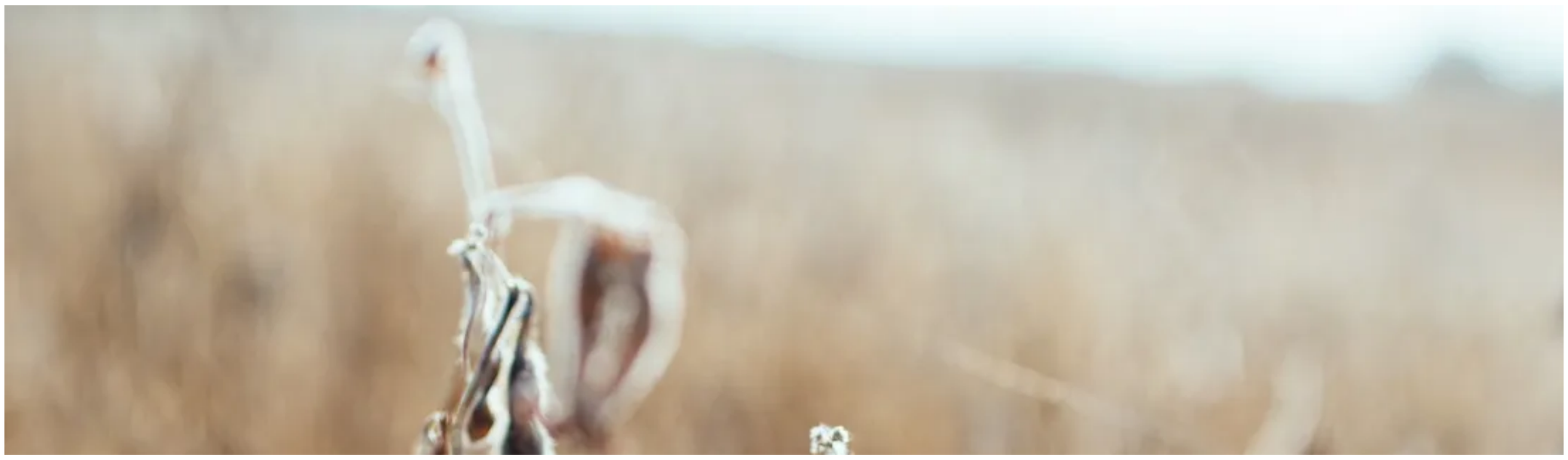

Ontbossing binnen de kaders van de wet

Ten eerste onderzochten we in hoeverre ontbossing is toegestaan binnen de kaders van de wet. “Veel partijen richten zich in hun streven naar verantwoorde soja op naleving van lokale wet- en regelgeving,” vertelt Heleen. “Maar daarmee sluit je ontbossing niet uit: in Brazilië, Argentinië en Paraguay kan in totaal 110 miljoen hectare legaal ontbost worden voor soja, veeteelt of andere landbouw.” Ter vergelijking: dat is meer dan 26 keer de oppervlakte van Nederland.

“En de impact op natuur is nog veel groter als we ook kijken naar andere ecosystemen, zoals graslanden en wetlands,” zegt Heleen.

“Snelle actie is vereist om ervoor te zorgen dat soja op verantwoorde wijze geproduceerd wordt, zonder verlies van bos of andere natuur”

Soja-gebruik in Europa

Ten tweede brachten we samen met het Initiatief voor Duurzame Handel (IDH) in kaart hoeveel soja Europa gebruikt en in hoeverre deze soja op verantwoorde wijze en aantoonbaar zonder ontbossing geproduceerd is. De conclusie is ontluisterend: in 2017 was slechts 13% van de in Europa gebruikte soja aantoonbaar ontbossingsvrij.

Standaarden voor duurzame soja langs de meetlat

Tot slot legden we verschillende standaarden voor duurzame soja langs de meetlat. Heleen: “We hebben de standaarden die de veevoedersector erkent beoordeeld op hun criteria ten aanzien van ontbossing en behoud van biodiversiteit, en op de vereiste controle op naleving. RTRS, de standaard van de Ronde Tafel voor verantwoorde soja, komt als beste naar voren als je beide criteria combineert.”

Conversievrije soja vereisen

Tezamen tonen de drie rapporten duidelijk aan dat snelle actie vereist is om ervoor te zorgen dat soja op verantwoorde wijze geproduceerd wordt, zonder verlies van bos of andere natuur.

“De detailhandel, handelaren, financiers en overheden spelen daarin allemaal een rol,” zegt Heleen. “Aan de hand van onze rapporten roepen wij hen dan ook op om ontbossings- en conversievrije verantwoorde soja te vereisen: in hun inkoopbeleid, in criteria voor leningen en investeringen, en in beleid en regelgeving.”

In juni presenteerde Heleen de bevindingen tijdens de jaarlijkse conferentie van de Ronde Tafel voor verantwoorde soja, waar belangrijke stakeholders uit de hele wereld samenkwamen om gezamenlijk toe te werken naar verantwoorde productie, verwerking en handel van soja.

Meer weten over duurzame palmolie? Neem contact op met Heleen van den Hombergh.

Laat hier je mailadres achter

Laat hier een kort bericht voor Heleen achter

Verstuur

OVER IUCN NL

OVER ONS

Onze visie

"Een rechtvaardige wereld waarin natuur wordt gewaardeerd en beschermd."

Click me

Beleidsbeïnvloeding

We zijn adviseurs en pleitbezorgers. Samen met onze partners werken we aan groener en rechtvaardiger beleid, bij overheden én bedrijven.

Onderzoek

We zijn experts. Kennis vormt het fundament van ons handelen.

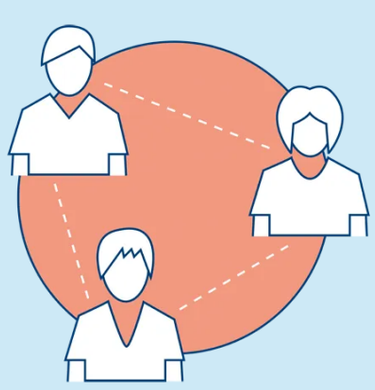

Overleg

We zijn bruggenbouwers. We zoeken steeds naar het verbinden van belangen en maken zo het verschil.

Veldprojecten

We zijn veldwerkers. We voeren projecten en programma's uit en leveren zo concrete resultaten.

Wie we zijn

Op ons kantoor in het centrum van Amsterdam werken 46 gepassioneerde medewerkers (43,37 FTE) van maar liefst acht verschillende nationaliteiten. Tijdens kantoorbrede bijeenkomsten beperken we ons tot de Nederlandse en Engelse taal, maar bij de koffieautomaat en in onze gezellige lunchruimte wordt ook regelmatig Frans of Spaans gesproken. We zijn dus met recht een internationale organisatie.

Onze experts zijn opgeleid in verschillende disciplines, van ecologie tot mensenrechten en van communicatie tot financiën. Zij beschikken over een grote verscheidenheid aan werkervaring, van veldwerk tot wetenschappelijk onderzoek en van ngo tot bedrijfsleven. Al die verschillende achtergronden brengen verschillende perspectieven mee op oplossingen voor de uitdagingen van deze tijd. Wij waarderen die verscheidenheid aan visies, zoals we ook de verschillende opvattingen binnen onze Nederlandse lidorganisaties en in de wereldwijde unie omarmen.

Een groot deel van onze medewerkers is al meer dan tien jaar aan onze organisatie verbonden. Een enkeling zelfs al langer dan 25 jaar. Wij prijzen ons gelukkig met zulke trouwe en ervaren werknemers, maar verwelkomen ook regelmatig jong talent. In 2019 kwamen vier nieuwe medewerkers aan boord en werden we ondersteund door een vrijwilliger en een stagiair.

Diversiteit in leeftijd en ervaring zien wij als groot goed. De leeftijdsrange van onze medewerkers beslaat dan ook bijna 40 jaar: van 23 tot 62 jaar.

Wij streven naar een gelijke genderbalans in alle lagen van de organisatie. In 2019 hadden we 24 vrouwen en 22 mannen in dienst. Dankzij gericht HR-beleid is er een evenwichtige genderbalans in leidinggevende posities. In de top van de organisatie kan de balans beter: ons management team bestaat sinds november 2019 uit één vrouw en drie mannen.

"Ik ben in 2018 bij IUCN NL begonnen als stagiaire op de afdeling communicatie. In 2019 werd ik gevraagd een collega te vervangen tijdens haar zwangerschapsverlof. Een mooie kans om mezelf verder te ontwikkelen als communicatieprofessional binnen natuurbescherming. Zo heb ik bijvoorbeeld meegewerkt aan een reeks infographics en video's om de positie van natuurbeschermers te verbeteren. Ook heb ik me ingezet om biodiversiteit in Nederland op de agenda te zetten. Het geeft veel voldoening om aandacht te generen voor deze belangrijke onderwerpen. Er zijn ontzettend veel mooie verhalen te vertellen over ons werk en dat doe ik met plezier!"

Marianne de Beer, *communicatiemedewerker*
In dienst sinds juli 2019

Een wereldwijde unie

IUCN NL maakt deel uit van 's werelds grootste en oudste unie voor natuurbescherming: de International Union for Conservation of Nature (IUCN). IUCN verenigt de wereldwijde ervaring, kennis en een netwerk van 1.400 overheden, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en ruim 15.000 experts. IUCN is de mondiale autoriteit op het gebied van de status van de natuur en de benodigde beschermingsmaatregelen.

Dankzij haar unieke samenstelling biedt IUCN een neutraal platform om te werken aan oplossingen voor de meest dringende mondiale problemen zoals het verlies aan biodiversiteit en ecosystemen, klimaatverandering en armoede. De laatste wetenschappelijke inzichten en ervaringen uit de praktijk vormen hiervoor de basis. Het internationale hoofdkantoor van IUCN is gevestigd in Gland, Zwitserland.

In Nederland vormt IUCN NL het platform voor 38 IUCN lidorganisaties, waaronder grote en kleine natuurorganisaties, de Nederlandse overheid en kennisinstellingen.

IUCN NL werkt actief samen met lokale organisaties in Afrika, Azië en Latijns-Amerika, Nederlandse lidorganisaties en andere delen van IUCN aan het veiligstellen van belangrijke natuur en biodiversiteit in die regio's. Samen ontwikkelen we internationale samenwerkingsprogramma's en trekken we financiering aan van verschillende donoren.

Bekijk onze website voor een actueel overzicht van onze Nederlandse lidorganisaties

Onze donoren

Rijksoverheid

NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Waarwerken

- In 2019 werd het werkterrein van de Waarbachtheerd uitgebreid met 27 hectare. De Waarbachtheerd is een unicum. Het is een van de weinige overgebleven heerlijkheden van de Heerlijkheid Wijk bij Duurstede. Dit is een van de 365 heerlijkheden van de Nederlandse Heerlijkheid Wijk bij Duurstede. Deze heerlijkheid is een van de 629 heerlijkheden van de Nederlandse Heerlijkheid Wijk bij Duurstede.

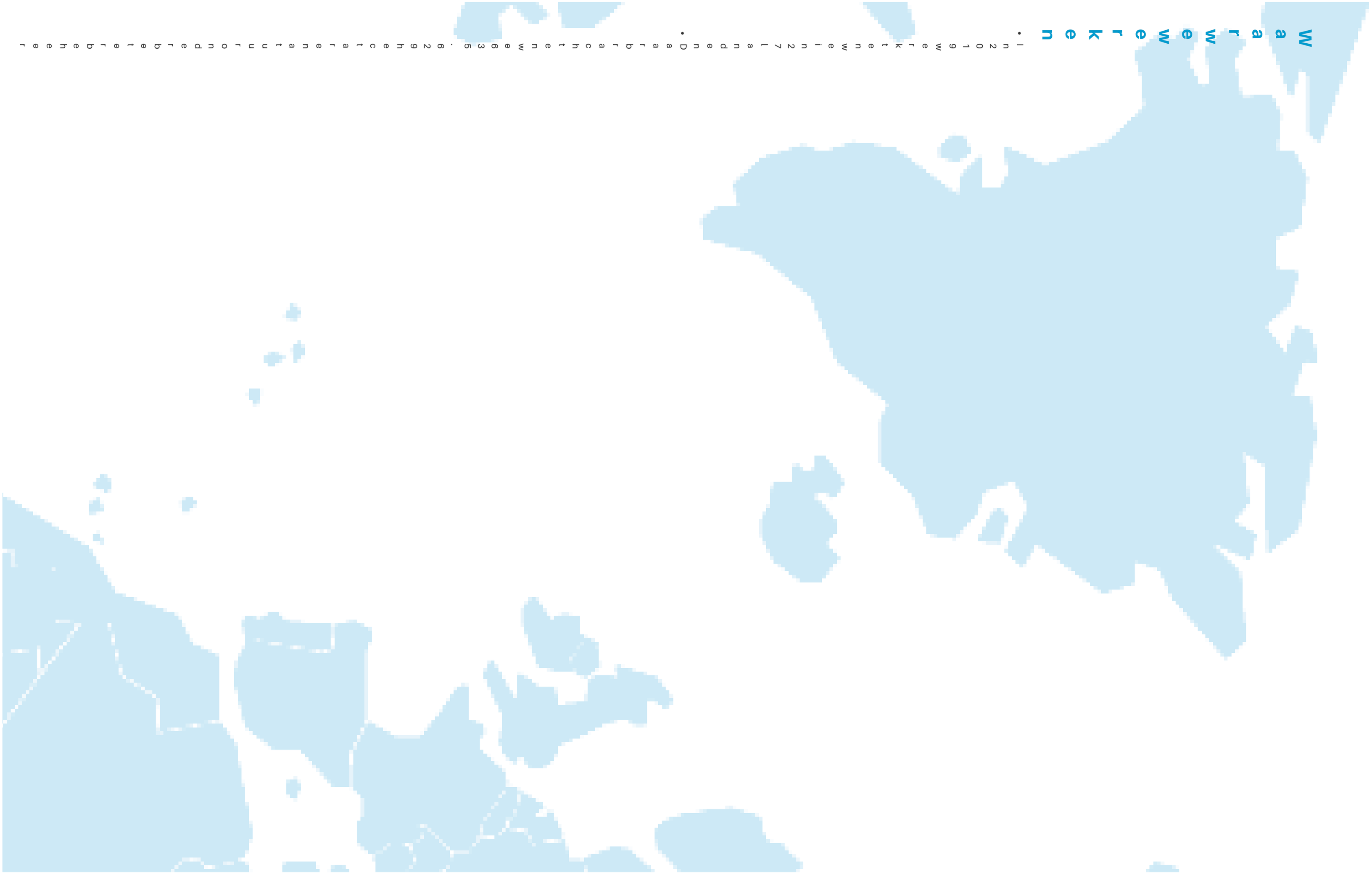

- Weerallisseerdeun310bbellidsmaatrieggellenomunaatuurtteegbesschhermunenwerkttenssamenmunnenet87paartternerss, wwaarvaan37inAfrikaa, 23inZuid

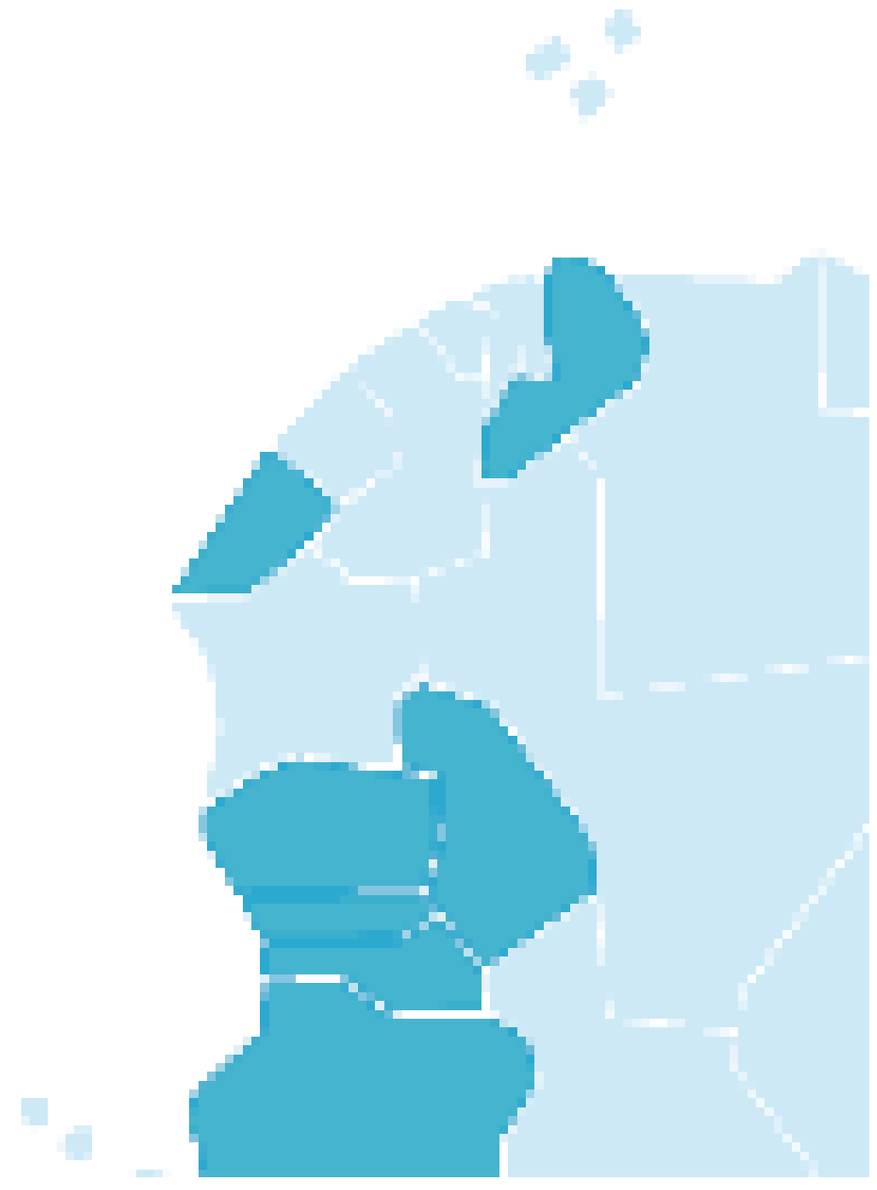

d
o
o
s
t
-
A
z
i
ë
e
n
2
1
i
n
L
a
t
i
j
n
s
-
A
m
e
r
i
k
a

Voorwoord

Natuurbescherming behoort tot de grote uitdagingen van onze tijd. Dat besef dringt pijnlijk door nu een piepklein virus, tot voor kort verstopt in ecosystemen ver weg, het leven van ons allemaal treft.

Wereldwijd grijpen miljoenen mensen terug op de natuur voor hun eten, water en energie. In Nederland komen we recreatieruimte tekort nu iedereen snakt naar wat groen of de rust van de natuur in eigen land.

In onze systemische visie op de waarde van natuur en biodiversiteit gaat natuurbescherming hand in hand met respect voor mensenrechten, sociale gelijkheid en duurzaam gebruik. Dat vormt de kern van onze nieuwe strategie voor 2020-2024 die het afgelopen jaar met steun van onze leden, partners en donoren werd ontwikkeld.

Een kerntaak van IUCN NL is het betrekken van IUCN-lidorganisaties bij invloedrijke ontwikkelingen. In 2019 ging extra aandacht uit naar de Europese context. Het vierjaarlijkse *Regional Conservation Forum* van IUCN dat in Rotterdam plaatsvond bracht ruim 300 beleidsmakers, natuurbeschermers en experts samen in de grootste bijeenkomst rond natuurbescherming in Europa. Met de Europese Soja Monitor hebben we de schijnwerpers gezet op de grootschalige import van niet duurzame soja.

> "Samen met onze lokale partnerorganisaties boekten we hoopgevende resultaten voor de biodiversiteit wereldwijd"

Samen met onze lokale partnerorganisaties boekten we hoopgevende resultaten voor de biodiversiteit wereldwijd. In Bolivia werd het Ñembi Guasu reservaat ingesteld onder beheer van de lokale inheemse gemeenschap, waarmee maar liefst 1,2 miljoen hectare uniek tropisch droogbos langdurig is beschermd. Op Sulawesi, Indonesië, broedde een recordaantal van de bedreigde Maleo vogels in een beschermd gebied dat met steun van IUCN NL tot stand kwam.

Ook zijn we nieuwe samenwerkingen aangegaan: bijvoorbeeld voor het stoppen van stroperij van jaguars in Latijns-Amerika, voor beter beheer van twee 'vergeten' Nationale Parken in DR Congo en voor het aantrekken van duurzame investeringen in gebieden met unieke biodiversiteit in Afrika en Indonesië. We hebben ruim 25 miljoen euro aangetrokken voor nieuwe programma's.

In eigen huis hebben we ons bestuursmodel gemoderniseerd en het bewustzijn van alle medewerkers rond gender-aspecten in ons werk vergroot. Het was een productief jaar, vol passie en energie: met meer medewerkers, een lagere werkdruk en minder ziekteverzuim.

We zijn trots op de resultaten die we behaald hebben en danken onze donoren, waaronder het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Nationale Postcode Loterij en de Europese Unie, voor hun steun en vertrouwen. Ook danken wij onze moederorganisatie IUCN, onze leden en onze vele lokale partnerorganisaties in Afrika, Azië en Latijns-Amerika voor de prettige samenwerking in het veiligstellen van natuur, de basis voor al het leven op aarde.

Coenraad Krijger *Directeur IUCN NL*

Johan van de Gronden *Voorzitter Raad van Toezicht IUCN NL*

Highlights-2018

Highlights-2018

Aandacht van de pers voor internationale natuur- en milieukwesties

Beschermd natuurgebied voor slingerapen in Colombia

Lees meer

Hulp voor Bolivianen bij gevolgen van klimaatverandering

Highlights-2018

Visstand weer op peil in Cambodja

Recht op landbouwgrond opgeëist door Tanzaniaanse vrouwen

Bestrijding illegale houtkap in Peruaans regenwoud

Donoren

Donoren

Donoren

Donoren

Donoren

Donoren

Donoren

Colofon

Colofon

Samenstelling: Gemma van den Boog, Doris Schyns
Tekst: Doris Schyns, Chris Bernasco, Gemma van den Boog, Coenraad Krijger, Johan van de Gronden
Vormgeving: Scripta
Contact: mail@iucn.nl

Fotoverantwoording

Cover
Tom Fisk via pexels.com

2019 in cijfers
Omslagfoto: Tom Fisk via pexels.com
Vogel: Gregoire Dubois via Flickr

Met onze leden
Omslagfoto: Helder Costa
Foto's Regional Conservation Forum: © BLINK fotografie

Natuurbeheer
Omslagfoto: © Proyecto Tití
Bolivia: © Nativa
Jaguar: © Patrick Meier
Maleo's: © Kevin Schafer
Taima: © Alliance for Tompotika Conservation

Klimaat, water & voedsel
Omslagfoto: © Erwin Mascarinas, NTFP-EP Philippines / IUCN NL
Benin: Elke Praagman, IUCN NL
Paraguay grazend vee: © WWF Paraguay
Paraguay vogels boven rivier: © Asociación Guyra Paraguay
Filipijnen: © Mark Benton via Flickr

Rechtvaardigheid
Omslagfoto: © Kouy Socheat, NTFP-EP Cambodia / IUCN NL
Vrouw bij water: © Maartje Hilterman, IUCN NL
Nijlpaarden in nationaal park Murchison Falls: © Henk Simons, IUCN NL

Groene economie
Omslagfoto: © Asociación Armonía

Over ons
Omslagfoto: Pexels & Pixabay
Foto Marianne de Beer: Ming Qiao Keene

Video-peru

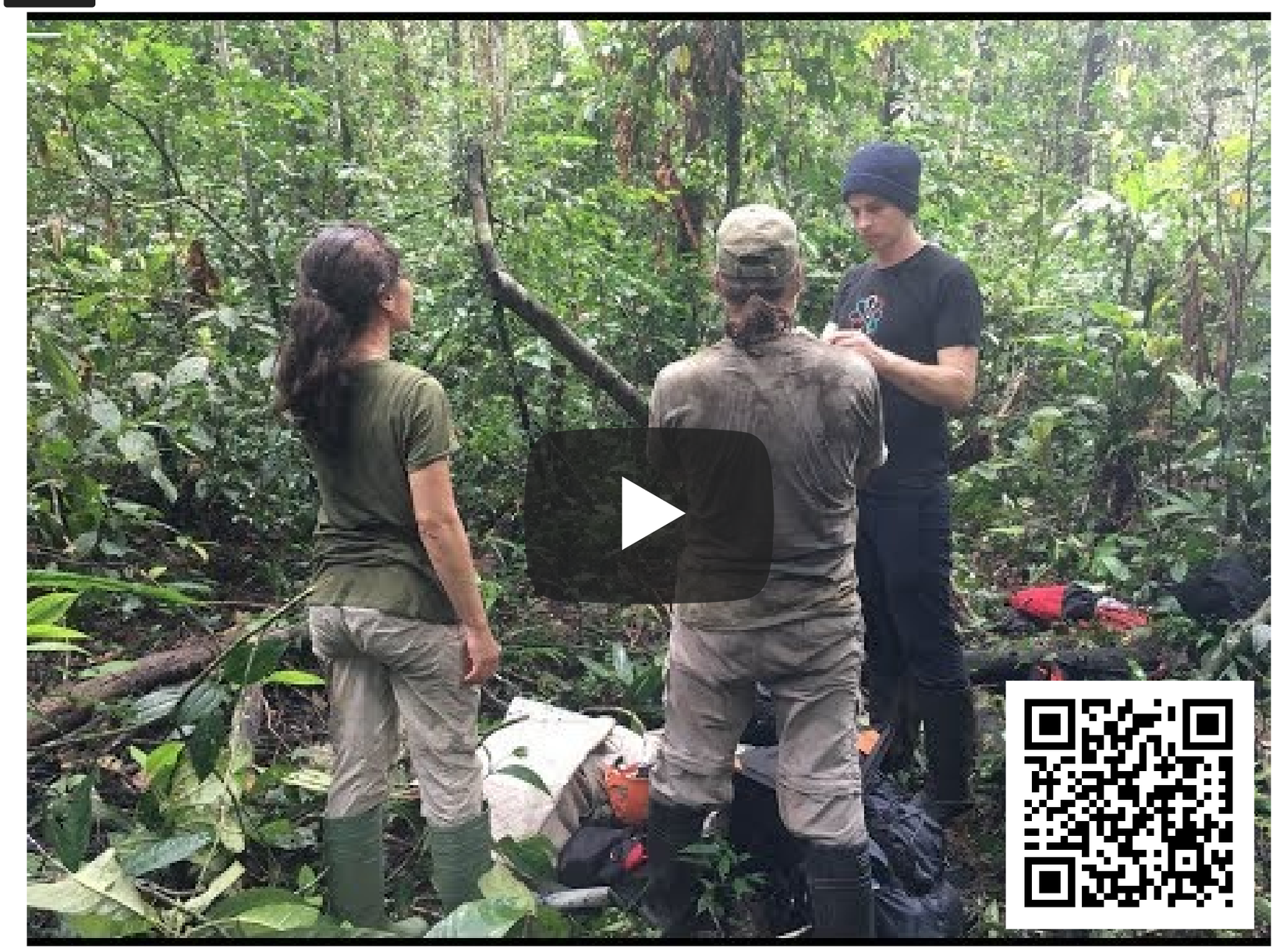

video-peru-nw

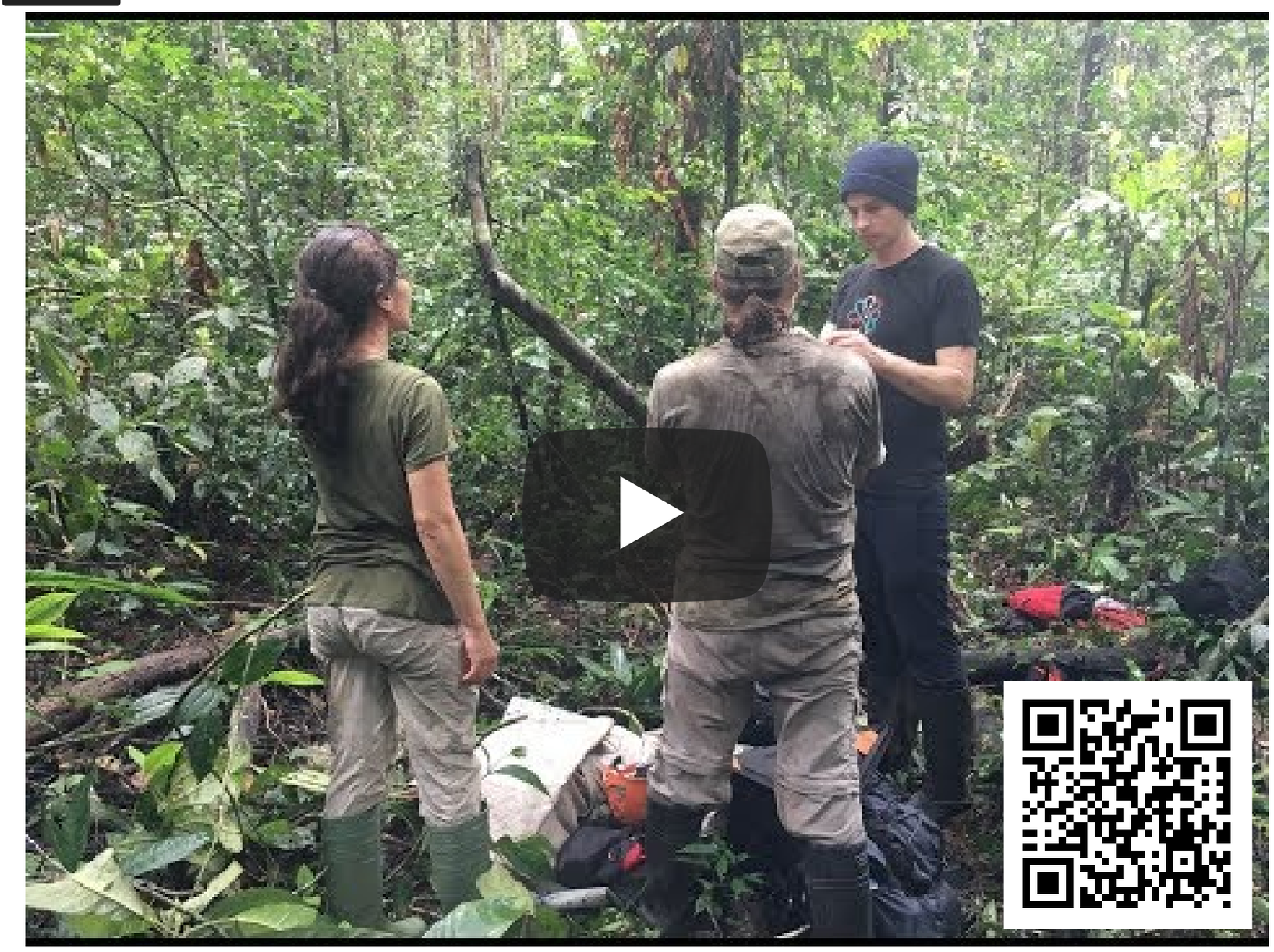

Afbeelding-Oueme-Delta

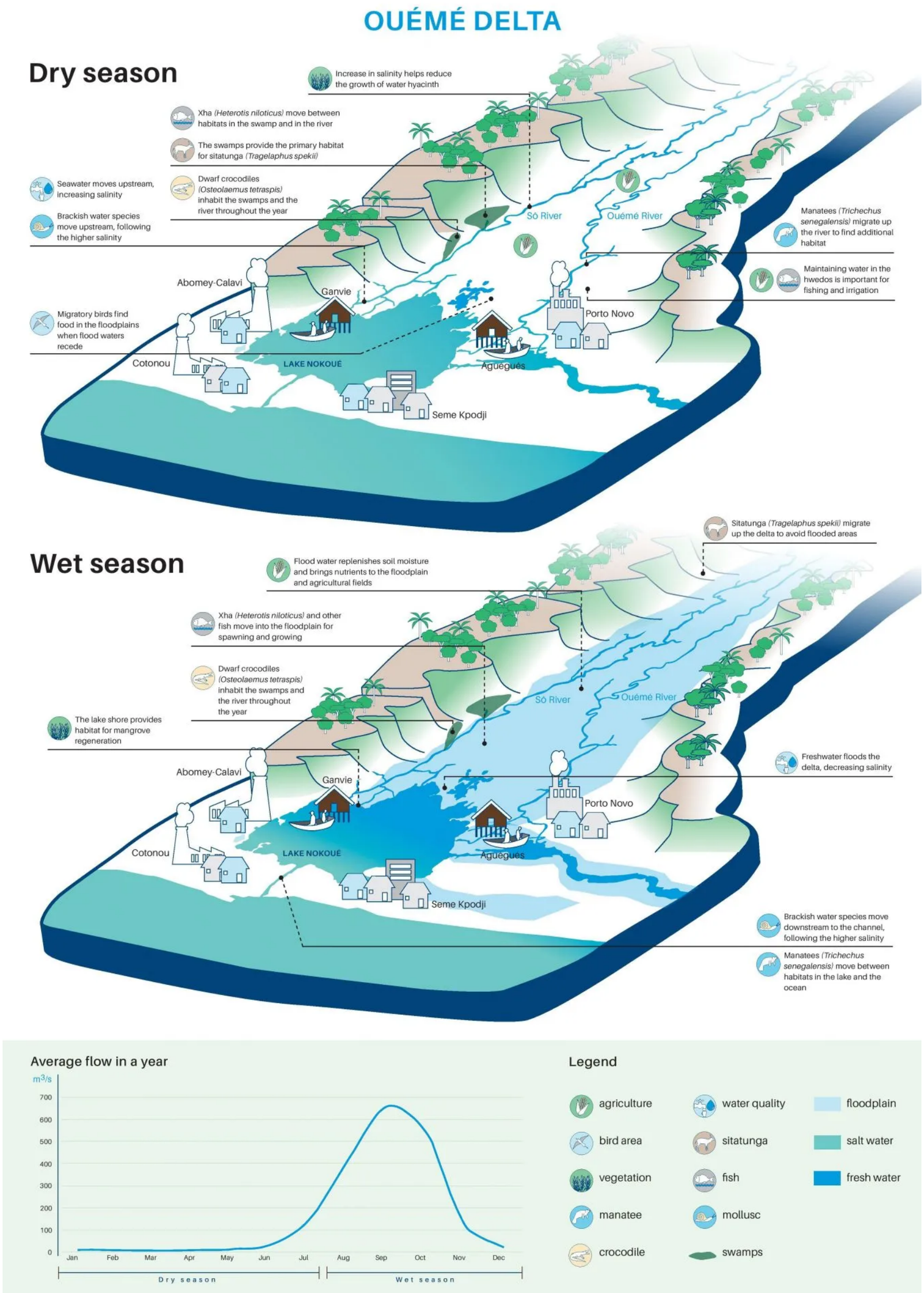

Infographic_Tah-Taf

Twice as hard, twice as fierce

How being a woman, and being part of an indigenous community, makes it twice as hard for Martha* to pursue her environmental activism.

IUCN | National Committee of The Netherlands

Martha is an indigenous female leader from the Bolivian Amazon. As an environmental defender, she protects her forest and its main river against destructive mining and large scale dams. But her gender and ethnicity make it twice as hard to make her voice heard.
Why is that? And how can we help empower women like Martha?

UNDERREPRESENTED IN DECISION-MAKING

"Women often do not know what their husbands have signed. This makes women dependent on other people's decisions. And whatever they decide is best."

MARGINALIZED POSITION

"The government uses all kinds of strategies to strip us of our territories, rights and life itself. I compare it to colonization, when they came with buttons and mirrors to impress us. And now, these capitalist governments come with similar strategies."

VULNERABLE TO GENDER-RELATED THREATS

"In my own community I have suffered violence from men. They threatened me with physical violence, by raising their hand. That is a kind of machismo; holding power over women."

Gender

Ethnicity

FRAMED AS ANTI-DEVELOPMENT

"They blackmail us with schools, hospitals, and development projects in exchange for our territory. Those of us who oppose these projects, supposedly do not want development."

SUBJECT TO STEREOTYPES

"They told me that I wasn't capable of anything. They said: 'You cannot come here and tell us what's good and what's not. You know nothing.' "

MORE RESPONSIBILITY IN CARETAKING

"For women, the forest is important because we get medicine and water from it. Logging an area and losing our water resources means more work for women. That's why women have a greater sense of forest protection."

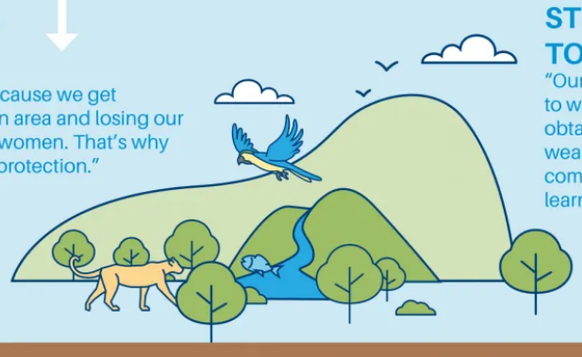

STRONG CONNECTION TO THE LAND

"Our idea of poverty is being deprived of free access to water and free access to the forest, where we can obtain food and materials to build our houses. Our wealth is invisible and incomprehensible to those who come from outside. But if they would listen they could learn to see those values."

HOW CAN WE SUPPORT WOMEN LIKE MARTHA?

GOVERNMENTS

- Review policies and practices to see if they are, directly or indirectly, discriminatory towards indigenous women.
- Offer multiple preventive, redressive and deterrent remedies to discrimination and violence.
- Enhance the capacity of indigenous women to participate in policy formulation.
- Ensure indigenous women have rights to land & other natural resources.

COMPANIES

- Use gender-disaggregated data to track the impacts on women that may be vulnerable or marginalized.
- Make sure women are represented in decision-making processes. Pay attention to women's groups' vulnerabilities.
- Integrate a gender perspective into human rights due diligence and impact assessments.
- Ensure that the company and its partners have binding policies that comply to the gender framework.

NGOs

- Financially support women's networks & WHRDs*
- Support women leaders- and groups in decision-making (e.g. linking, coaching, language, exchange etc.)
- Sensitize communities to ensure women can raise their voice and gain their position as leaders to challenge traditional barriers.
- Create informal dialogue spaces in which women can contribute their ideas.

*For security reasons Martha's real name has been changed.
*Women Human Rights Defenders